Контрольный экземпляр

Масе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1923 шера дениз ● ШОАТТА, 25 АВГУСТ, 1979 ШУ ● № 102 (6077). ● Мах 2 кепиг.

ЯХЬЕ ХЬАЛХАЛАТТАРАШ

Хадлакза кхьча гIишлонхой бригадашкта хьонхамаш телаш къахьегаш я Нохч-ГIалгIай гIишлоншъеча управлене СМУ-2 социалистически къахьегама Турпал Ш. Хаджиев керте латта комсомольско-кагиргхой бригада. ИтталгIчу пятилетиа задани кхаъ шерен бяъ беттен кхоачаш а яь, тIайоагIача пятилетиа чотах кхы а хьинар айдаь къахьегаш я из. Цу юкъа бригада гIишлонхоша тIехдика оценка а луш эксплуатаце дIаенн ай итташ гIишлош. Царех я мехкдаьтта института корпус, керда театр, тикаш, берий бешамаш, кхха чубаха цIенош.

Дог гIоздоала къахьегамы толамаш даха вIаштIехьдоал коллектива бригадерча гIишлонхой шиина-кхокха говзал хиларах. Цудухьа хIанз цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера план кхоачаш а яь, хьинар айдена къахьегаш ба уж.

* * *

ИтталгIа пятилетка хаыл хьалха кхоачашъяра шерра социалистически ях Воаржаьй технологически транспорти Ташкалински управлене бригадаца. Цу яхье хьалхара моттиг яькхай К. Самсонова кулгалдеча бригада коллективо. ХIанзлехьа пхе шера план кхоачашъяьй цо.

Ерригача управлене коллективо а пхе шера план хIанзлехьа дикка тIехкхоачашъяьй. ПланагIа лаьрхIачул совгIа дIа-юха дахьа хальъа боахама мовхьаш итт эзар тоьм я. Уж толамаш доахача а диза дакъа лаьцад ланхе хьовхаьча бригада болхлоша а.

В. И. Ленин вах 110 шу дузача денга тIайоагIача пятилетка хьалхарча шера план кхоачашъе дош деннад Самсонов керте латтача бригадо. Из ше дизза кхоачашдергхиларах бIубенна я бригада коллектив.

Х. ШАМИЛЕВА.

Юртанкара хоамаш

ЛАЬТТА ОАХ

Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхозе ка бола ялат чуийна доалладиехьа болабелар лаьтташ аха. ХIанзло вьхад 2219 гектар, царех 1163 гектара тIа кIа дIаде лаьрхIад, хIаьта шоалагIа юв культурам — 872 гектара тIа.

Уж балхаш деш дика къахьег трактористаша В. Кузьменкос, Н. Линчанкас, Н. Синчинова, А. Королева. Норма 4,5 йолаш дийнахьа 10—11 гектар лаьтта оах царех хIаране.

Ялат чуийцачул тIехьагIа дIайийнай силоса лаьрхIа 606 гектара тIа хьаиIIаш, коартолаш — 126, гречиха — 7, оас 273 гектара тIа.

Л. ВИКТОРОВ.

ПЛАНАЛ СОВГIА

Укх шера дика толамаш доахаш хьайоагIа МагIалбика района «Советский» яхача винсовхоза доярка Киртоева Анна. Шерн план 1950 йолаш ворхI бетта дIара Iаттагара цо лькхай 2030 килограмм шура. Цо дош деннад укх шера 4000 килограмм йоакхаргьы аьнна.

— Сай дехкар кхоачашдо хьожаргьл со, — йоах цIи хоачи доярка.

М. ДАСКИЕВ.

Хьаьнала къахьегаш, дика производствении хьонхамаш доахаш хиларах, новкъостаща Iимерзен товш хиларах коллективе сийдаьцне дукха болхлой ба «Промавтоматика» НПО Грозненски опытни заводе. Цар цIераш. Йоакхача хана эгара хьехарчарие хьовхабу укхаза электроаппаратура монтажникиа, парте членалла кандидат йола Волошина Надежда Владимировна, коммунист, радиоаппаратура пхоалагIча разряда монтажника Ткаченко Раиса Герасимовна. Из керте латта бригада заводе дикагIа лоархIачарех цаI я. Раиса Герасимовнас хьинаргдаьла ловц общественни балха тIа а. Ше профсоюза цехкома член хиларах тарра дукха балхаш ду цо социалистически яхьи цунна кулгал делаш кхетамца вIаштIехьдакхара. Мастера заместитела дехкараш а даим цIенен дизза кхоачашду цо. Шай опыт дIалуш, балха дикагIа йола методаш йовзийташ цо хьалхкебаь говзанчаш иттал ба. Иштта дика къахьегаш шийн новкъостаита хьохкам телаш я Шаблинская Валентина Викторовна.

Цар массане а хIара бетта заданеш 110—120 процент кхоачашъю. ХIана пятилетка тIехххьарча шера чотах къахьегаш ба уж. Шоаш мел кийчъю продукци дикен тIехдикен мара хилийташ цар.

Уж санна шоай дехкараш дикка кхоачашдеш бола болхлой бIаьш ба заводе. Цудухьа укх тIехххьарча шерашка республикерта промышленни предприятешта юкъе лъргажача яхье хьалха латташ хьайоагIа из. Къаьстта дика болх бу цо укх шера. ВорхI бетта планал совгIа арахийнар цо 95 эзар сом мах бола продукци. Шоай толамаш тIа-тIа тоадеш заводе болхлоша укх бетта къахьегарах цар вIаштIехьдаьннад хIанзлехьа продукци маьхала лыхтара ворхI бетта план дикка тIехкхоачаш а яь, сентябрь бетта чотах итташ эзараш сомий маьха продукци маьхала яккха. Уж производственни хьонхамаш доахача а дизза дакъа лаьнад лакхе цIераш яьхача социалистически яхье хьалхалаттараша.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) монтажницаш Н. Волошина, В. Шаблинская, бригадир, мастера заместитель Р. Ткаченко.

И. ПЛИЕВА сурт.

БУРУВ ТОХИЛГА СИХЯЛУШ ДОАГIА

Дикача къахьегама толамаща накъаболх Старогрозненски буруведттараш шоай цIейна — мехкдаьттан газовни промышленноста денна.

Кхарарча шера ворхI бетта цар плана л совгIа 992 метр бурув техад. Мехкдаьтта доахарашка цар дIаеннай пхи скважина. Коллективна къахьегама оасарле планагIа лаьрхIачул 4,9 процент дакхьешаб.

Химреагентехи электроэнергехи кхоам беш пайда ийбаро 642 эзар сом пайда баьб. Бригадашта, цехашта, къаьст-къаьстача буруведттарашта юкъе шерра социалистически ях а йоаржаь къахьийтача старогрозненцашта укх бетта 15 дийнахьа 1000 метр совгIа бурув техад.

А. ТИЩЕНКО.

НОВКЪОСТА А. А. ГРОМЫКОНА СОВГIАТ ДIАДАЛАР

23 августе Кремле КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председателя Л. И. Брежневаl КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхьача мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкона Ленина ордени «Марси Жlовн» яха шоалагIа дошо медаль дIаелар.

Уж дIалуча хана зале бар новкъостий В. В. Гришин, А. П. Кириленко, М. А. Суслов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тиконов, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, М. С. Горбачев, хIаьта иштта КПСС ЦК Генеральни секретара помощник А. М. Александров, КПСС ЦК Отдела заведующи Л. М. Замятин, КПСС ЦК Отдела заведующе хьалхара заместитель К. М. Боголюбов, СССР кхьача мехкашцарча гIулакхий министра заместителаш Г. М. Корниенко, В. Ф. Мальцев, Н. Н. Земсков, Л. Ф. Ильичев.

СовгIат дIалуш къамаьл дир ков. Л. И. Брежнева.

Л. И. БРЕЖНЕВА дах къамаьл

Веза Андрей Андреевич!

Дог чIоагIа гIоздьнна волаш кхоачашду аз партеи пачхахьалкхенен хьалхашка тьона доккхай хIамаш марагIдуаларах а вахча дийнахьа деня кхоачагъе итт шу дизарца дувзадена а даза а довгIаш Даьхен доккха совгIат — Ленина ордеш «Марси Жlовн» яха шоалагIа дошо медали хьона дIале ахьна новкъосташа тIадилла декар.

70 шу — из, ма дарра аьлча, сий де доагIаш цифра я. Вакъда, тхона массанена хов, хIаьта тахан бIарга а гу хьа хьинаро. Iалаьмате чIоагIа болх бе хьо могаш хиларо, ад-м аргдар, гIулакхаш тIа хьо денал долаш хиларо кхы пхе, дунеа кIоагIа йола ха дагайоахийт, аьнна.

Цхьаьбакъьла, тахан укхаза кхы иIсзагIа доархIам болна хьа цхьакха юбилей дагайоахийта безам ба са. Укх шера кийса 40 шу ма доаллий Iа Советски Союза арахьарча политике къахьега. ЧIоагIа машар, вай Даьхен хьашташ, халкъий наргIатой кортамукъалеи бахьанце цахаддаш хьинаро хьовсим лоаттабу шоккъа шу. Хетарехьа, иштта е вешта хьо кулгалхоша хинвача ирымски вIашагIкхетарех цу наькъа лоархIаме этап хилар. Цу къовсама, цу дакъе дипломатически фронте лоаттабечув а, лостам тел ленински партен цун Централни Комитетон. (?)

буызавения воацеча, парте лоIам кхоачаш а беш из кхоачашъеча хьай къахьегамца а хьинарца а Iа дакъа юкъедахьанза йолча цу шерашка вай мехкарча йоккхийча арахьарча политически акце цIи лккха атта хургдац.

СССР кхьача мехкашцарча гIулакхий министри бехкотохкамеча посте Iа бу болх вай мехка санна цун доазонел арахьа а боезаш сий деши ба.

Вай парте тешаме воI хиларах, цун съездашца, цун Централни Комитетон ЦК Политбюросеи болгалъю цун ленински арахьара политика чакхъякххара дукха хIама деш вола вай парте тешаме воI хиларах тарра тхона дика вовзаш а оаха сий деш а ва хьо.

ХIаьта тахан тхона массанена а лов хьо, тха новкъост а доттагIа а, могаш-маьрша хилар, вай сийлахь-йоккхача социалистически Даьхен, коммунизм хьалъяра, дунен ерригача машара итта боацача а бехктоккхамеча а балха тIа Iа керда доккхий толамаш дахар.

Жоп луш къамаьл дир ков. А. А. Громыкос.

А. А. ГРОМЫКОС дах къамаьл

Веза Леонид Ильич!

Деза новкъостий!

Са кховстъе итт шу дизарда а Ленина ордена Социалистически Къахьегама Турпала «Марси Жlовн» яха шоалагIа дошо медали аларца а дувзадена дIайха моаршал дайтарах мукъаба сона парте Централни Комитета, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, Советски правительствана чIоагIа дайха баркал ала.

Даьхен сийлен совгIат луш хIайа Iа веза Леонид Ильич, дика, дег тIара доагIа аьнна дешаш аларах чIоагIа баркал оал аз.

Геттара дог тохадена волаш хьаьц аз мехка эгара дезагIа дола из совгIат, хIаьта из бIарчи вай сийлахь-йоккхача Коммунистически партени, чурчеи арахьарчеи политике чакхбоахача цун ленински наькъа доагIар санна лерхI аз.

Са балха иштта мах баро, тешам болароси терко ярои дукхата хIаманна дехкарийла ву, хIаьта аз иис кхобергбац аз кхоачашдара.

ХIанзарча хьалашка вай арахьара политически гIулакхаш тIадерзадаьд парте XXIV-чеи XXV-чеи съездашта оттаяь машара Программа кхоачашъяра. Из Программа вахара кхоачаш а еш. Советски Союзо социализмо кхьача мехкашца цхьаьна арахьарча политике доккхий толамаш даьхад. Цар кIоагIта вIинни вай ерригача дунен халкъашта юкъера хьал дегIадоладара. ЦIаккха ца хиначa тайпара лакха сий долаш а вай арахьара политика.

Машар чIоагIбара, герзаш Iоаделга юхасоцадара, герзаш юкъера дIадахара, дунен халкъашта юкъе вIаш ина гIулакхаш леладаргьтIадерзадаь гIулакхаш чакхдоачаь черттереи хьинарегIарен лоархIам болаш я Советски Союз, социалистически мехкаш.

Цу лостаме хоадам боллаш гIа баккхар хилар дукха ха йоацаш Вене Леонид Ильичи США президент Картери вIашагIкхийттача хана СССР-ан США-ней юкъе стратегически наступательни герзашта доазув оттадара хьакехьа кулгаш ядаьча Договорах. Цу вIашагIкхетара итогаш дерригача дунен тIа чIоагIа кхетаеши хьал лоацаши я. Дунен халкъашта юкъера хьал дIахо а тоадара керда торонаш хьаелл цар.

Вайна кай опытах хов машар чIоагIбарам герзаш дIадахаран тIехьа лоаттабу къовсам шаьрбаь пикъ бовцита цу наьъъа тIа чоалхаен халеи дехкараш дукха да. Уж кхоачашдара дIахо бодача хана а дукха хьинари чIоагIа къахьегами эшаргба, хIана аьлча, кхоккам кIаьдбара духьала бораша герз Iоднлаш.

Уж проблемаш кхоачашъяра тIехьа леррагIен тIатеIIан къовсам лоаттабергба вай мехко хьалхагIа а санна вай доттагIашцеи союзникашцеи, машара тIехьа мел латтача ерригача низанца айхха вIаши цхьана гIулакхаш а леладеш. Укх шера Леонид Ильич Брежневи социалистически содружества мехкий кулгалхоша хинвача ирымски вIашагIкхетарех цу наькъа лоархIаме этап хилар. Цу къовсама, цу дакъе дипломатически фронте лоаттабечув а, лостам тел ленински партен цун Централни Комитетон.

Мукъаба сона, деза новкъостий, шоана а шуга гIоллаа вай парте Централни Комитета а тешам бала арахьарча политически фронта болхлой дIахо йодача хана а Коммунистически партен Советски пачхахьалкхенни гIулакхаш дунен халкъашта юкъерча арене чакхдоаха тешаме гIонча хургхиларах. Цар даим доаттIача бесса лорадергда социалистически Даьхен хьашташ.

Вай арахьара политика классови, социалистически маIан долаш я. Цун керттера декхар да советски халкъа, вай союзникашта доттагIашта машара хьалашка бахен къахьеген тешшаме торонаш Iалашъелга. Дунен халкъашта юкъера кхоххам мелбелга, чIоагIа машар кулга лоац долча дунен дерригача халкъий хьашташта ма яххара да из декхар.

Къаьстта белгальнкка лов кхьийола оагIув а. Белгала аьлча, коммунизм хьалъеча доаха толамаш — вай мехко арахье чакхйоаха политика толаме хилара буххьувла хьест. Советски наьха къаьмаш хьаь хIара киловатт электроэнерги, хIара тонн мехкдьттен болати, хIара трактор, станок, хIара центнер ялат — из цунца цхьана ленински арахьара политика чакхьлкхара юкъекхухьа даьъа.

Дунен халкъашта юкъе вай чакхдоахача дерригача гIулакхий сахь хьоаи хиниа а хиниаб, болаш а ба парти, цун деналера штаб — Централни Комитет, Леонид Ильич Брежнев керте латта КПСС ЦК Политбюро. Ленински васкт кхоачаш а деш, цар хIара денна лостам тел Советски Союза арахьарча политикана, цун тактика белгалйоккх.

Вай мехка санна, иштта дерригача дунен тIа я массане къодбелду халкъий машарк ирали бахьан кIаьд ца луш титанически гIоральнача марксиста - ленинца Леонид Ильич Брежнева хьега къа. Цун цIераца дувзадена да доазол арахьа вай чакхйоаха ерригa йоккхий инициативаш уттаяри чакхъяхари, арахьарча гIулакхий даьхъе вай мехка карагIдаьнараш.

Советски халкъо доагIа а доагIаш доккхал ду вай мехка, вешарашха долча социализма мехкашка меттел доазол арахьа массанахьа а йоккха авторитет йолаш чIоагIа сий деши Леонид Ильич хиларах. Цун хIара дешаца советски наха, кхьача мехкашкарча миллионаш болча наха холу Ленина хьийхача наькъагIа бIубенна гIа боахача социализма низ бола болар.

ЦIаькхаза а доккха баркал ях аз деза совгIат даларах, са цIерагIа дIайха дешаш аларах.

Беррига сай низи знанеши дIахо йодача хана а вай хьамсарча партена, советски халкъа, арахьара ленински политика толаме чакхъякхара гIулакха дIалургхиларах тешам лу аз шоана. Коммунист хиларах тарра, сона хиниа а дац е хург а дац цул доникагIен сий долашагIен дола ваxара декхар.

* * *

ВIашагIкхийттачара даькъала вийцар А. А. Громыко Даьхен деза совгIат даларца, Коммунистически партен Советски пачхахьалкхени гIулакх бахьан, лаьттан тIа чIоагIа машар хилийтар духьа из дуниxача шерашка вахар лоаш лоаца баьккхер.

Ня. Р. Х. АБАЕВА, В. В. ХОМИНА, Т. В. ЧУРИЛОВАНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Киноискусствана пропаганда еча дукхача шерашка бервате болх бараи Советски Iило 60 шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай Автономии Советски Социалистически Республика Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Абаев Рязвит Хусаиповичa — Надтеречни районни киносета киномеханика.

Хомин Владимир Викторовичa — Шелковской районни киносета киномеханика.

Чурилова Таиски Васильевнана — облсовпрофа инструктора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН.

г. Грозный.
1979 шу, 22 август

Ня. В. С. БАКАТОВА, Т. К. БАТУКАЕВАНА, С. И. ГОРЧХАНОВА, А. Ф. ИЛЮШКИНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КУЛЬТУРА ЗАСЛУЖЕНИИ БОЛХЛО ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Киноискусство дегIайоалаечеи цунна пропаганда ечеи доккхий гIулакхаш карагIдувлараи общественни вахаре хьинаре дакъа лацара хи Нохч-ГIалгIай Автономии Советски Социалистически Республика культура заслуженни болхло яха сийлен цIи лойла:

Бакатов Владимир Семеновичa — Сунженски районни киносета киномеханика.

Батукаева Тамара Керимовнана — г. Грознерча «Радуга» яхача кинотеатра директора.

Горчханов ИсмаIалий Сарим-Султана — Назрановски районни киносета видометаника.

Илюшкин Андрей Федоровичa — Шалински районни киносета техморука.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН.

г. Грозный.
1979 шу, 22 август.

СУХАЛБЕ ХЬАЖКIАШ ЧУЭЦА КИЙЧО ЯРА

РЕЙД

Наьсарера районо укх шера 8 эзар тонн совгIа пачхьалкхенна ца бола ялат дIаденнад. Районо социалистически дехкар тIаийцад шоалагIча хьунъямах 13 эзар тонн фуалъяха хьажкIаш дIачулла аьнна. ТIакхе дик шера план кхоачашъю районо. Дика хьажкIаш кхачаш латт хIана совхозий кхашка. Из хьунъям чуэца кийча хила еш ерриге техника: тракторашхьажкIаш чуэца комбайнаш силос хьокха агрегаташ.

Уж механизмаш иштта кийчъю хьокаш хилар укх деношка «Сердало» газета рейдови бригада.

ГуйрийIна ийс сахьат даьннадар тхо «Знаменский» совхоза № 2 йолча Шакхоев Абуязита кулгалдеча бригада кхачача. Цига кийсвелар тхона совхоза керттера инженер Аушев Къамбулат.

— Укх шера тха совхозе 600 гектара тIа дIайийнай ялата лаьрхIа, 300 гектара тIа силоса лаьрхIа хьажкIаш, — кхаш дуьц Аушев Къамбулата. — Тха ерриге силос хьокха комбайнаш кхай тIа доакъар Iалашдеш йоахь, хIаьта хьажкIаш чуэцаш мел яраш кийча латт. — Укх шера планагIа хIара гектара тIара 27 центнер хьажкIаш йолаш 30 центнер чуяь дош деннад тха механизатораша. ХIаьта тха къаьст-къаьстачар кхы а лакхагIа дехкар тIаийцад. Шоай торонаш а лаьрхIа, хIара гектара тIара 35 центнерал кIезагагIа йоацаш фуалъьха хьажкIаш яха дата ба уж.

Совхоза парткома заседанен болхлой собранен кийпа а йийца лаьрхIа план оттаяьй. Плана тIа белгалдаьккхад хьажкIаш чуэцаш кургболча наьха балхацара моральни материальни безам хIара участке совбаккхара эша гIулакхаш. Масала, хьажкIаш чуэцача, уж дIакхухьача новкъа, хьатта, терзаш тIа графикагIа хьожаргбола нах белгалбаьб, кхыйола мероприятеш оттаяьй.

Тхо хиннача № 2 йолча трактори бригаде чуэца езаш я 250 гектара тIара хьажкIаш, 180 гектара тIара доакъара лаьрхIа йийнараш. Силос хьокха хьо комбайн кхай тIа болх беш ар, юкъеиса «Херсонец-7» яха пхь комбайн дика кийчъьяи площадка тIа дIаоттаьь латтар. Царна юхе боахкар механизатораш Гиреев Макшарип, Гойтов Татархан, Угурчиев Iамархан, Точиев Муса.

Тха бригада укх шерара хьувкъам чуэцара техника дика кийчъярах 150 сом преми елар. Тховй мел йолча комбайнашта 23 феврале ремонт ль даьлар, хIанз царна профилактики еш боахк уж. Комбайнаш кхай тIа араяха ха хьатIакхачарга хьежаш да тхо, — йоах бригадира Шакхоев Абуязита.— Оаха социалистически дехкараш тIаийцад 12 дийнахьа доакъаран 20 дийнахьа ялатая лаьрхIа хьажкIаш чуэрзар. Таханарча дийнахьа 120 гектара тIара яраш доакъара хьекха даьннад тхо. Шин-кхаь дийнахьа дарrда юкейнсараш хьекха а.

Цхьа хIама белгалдаккха деза. Ерригача районе мел йола силос хьокха комбайнаш кхай тIа болх беш а, цхьабаькъда хьажкIаш чуэцаргйола комбайнаш «Знаменский» совхозе санна кийча яц кхача совхозашка.

Тхо да «40 лет Октября» яхача совхоза Долакха-Юртарча № 1 йолча тракторни кхаш леладеча бригаде. 1620 гектара тIара ялатан 400 гектара тIара доакъара лаьрхIан хьажкIаш чуэца езаш ба совхоза механизатораш. 31 хьажкIаш чуэва «Херсонец-7» яхача комбайнех 22 мара кийча яц.

ЦхьоалагIча бригаде чуэца еза 460 гектара тIара хьажкIаш я. Ялх комбайн я укхаза. Царех кийча йиъ мара яц. Шиъ маца йистеряьа ховш а яц.

— Фу эшаш латт уж комбайнаш, кхыча совхозашка мел йола «Херонец» кийча ма латтий? — аьнна хетт оаха совхоза керттерча инженерага Кодзоев Закретен бригадирага Гаракоев Ахьмадаген.

— Тха комбайнашта ремонт еш боахк мастер-наладчик Тимурзиев Салман, слесарь Гаракоев Казбек, — йоах цар. — Тхоашта могар даьд оахи из йиъ комбайн йистенкха гIерташ, тоъаш яц запасной оатхалаш. Кхыча совхозашка а ухаш лех оаха уж. Юхейнсача комбайнех фу хурrда хоwш лац. Цхьабаькъда, тIаийца дешарашa лакха да. Оаха дош деннад хIара гектара тIаро 35—40 центнер фуальъха хьажкIаш чуэца аьнна, тхоай ерригa комбайнаш хаинахьа кийчъя кулийтага а дерхIаш. Цхьабакъда, уж механизмаш кийча ца хуле тхога из дехкар кхоачашдургдац.

— Воах бригадашка а кхы дикагIа дац гIулакх, — йоах совхоза керттерча инженера Кодзоев Закрес. — ЯлхлагIча бригаде кхо комбайн я. Царех шиъ мара кийча яц. Царна эшаш я гидроцилиндра шлангаш, зIанараш, кхы йола оатхалаш. Уж лаха кхы моттиг йисанз. Цу гIулакха тхона новкъостал де деза юртбоахама управлене кулгалхоша.

Цул дикагIа сурт дацар «Назрановский» яхача совхозе тхона бIаргадайнар а. Цига чуэца езаш я 2000 гектара тIара хьажкIаш. Дагъа тIехьагIа кхаьчар тхо Наьсар-Кертерча бригаде. 270 гектара тIара ялата лаьрхIа хьажкIаш чуэца езаш ба механизатораш. Пхиъ «Херсонец-7» яха комбайн латт йоархIашта юкъе гонахьа дIа-юха кхийса культиваторен лохарийи оатхалаш я йолаш. Гаьнара хьоакача хеталора укхаза мах ца хуле дукха ха йолаш санна.

Цу бригаде бар отделена управляющи Бекмурзиев Къурейш, бригадир Арчаков ТIахиро, совхоза парткома секретарь Мисаауров Увайс.

— Укх пхе комбайнах пхъ кийча я тха, — кхаш дуьц бригадира Арчаков ТIахIира, — хIана аьлча, шин кIира мара дац тхо ремонт е доладенна. Укхаза болх беш ба Барнев Али, Никитин Иван, Ильин Валентин.

— Тахан укхаза хIана бац уж? — хет оаха.

— Селхан силос хьокхаш йолла трактор е ехан из тоеш боахк уж, — йоах отделене управляюще Бекмурзиев Къурейша. — Итт дийнахьа йистедаргда тхо юхейнса комбайнаш тоаь. Иттех ди мара ца доадеш ерригa хьажкIаш чуэца аьнна дош а деннад оаха.

ШоалагIча дийнахьа дахар тхо № 3 йолча тракторни бригаде.

Кхы дикагIа гIулакх леладац Джамбураев Башира кулгалдеча бригаде а. 220 гектара тIара хьажкIаш чуэца езаш ба укхаза. Тоаеш а йиъ комбайн. Царех цаI мара кийча яц.

— Тха уж тоае кхиниа дац, — кхаш дуьц бригадира, — хIана аьлча, тха механизатораш доакъара лаьрхIа хьажкIаш хьонхаш боахк. Юхейнсача комбайнашта де дезар дукха хIама дац, шин-кхаь дийнахьа йистедаргда тхо. 220 гектара тIара силос хьекха, цул тIехьагIа долалургда тхоай комбайнашта ремонт е.

Кхы эргаш дац гIулакх № 4 йолча Беков Махьмад-Гире кулгалдеча бригаде а. 480 гектара тIара шоалагIа хьувкъам чуэца безам ба механизатораш. Йиъ комбайн я цу бригаде, царех шиъ мара кийча яц. Тайп-тайпара оатхалаш ца тоъаш я укхаза а.

Боашаш ба наладчикаш, слесараш, ремонт еш из ше бригадир Иштта кхоачамбоацараш гучадаьлар тха рейдови бригадана.

Цу гIулакхий уйла е еза совхозий кулгалхоша. Хьалха хиниа кхоачамбоацараш хургдоацаш сухалбе беза хьажкIаш чуэца кийчо еча хана. Из болх дIаболабала йисар дукха ха мичай.

«Сердало» газета рейдови бригада: А. ТЕРКАКИЕВ — Наьсарен района тIахьожама комитета председатель; А. САГОВ — тха соб. корр.

Парте ветеранашта Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота ялараx дола

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах КПСС мугIарашка бола шовзткъеи итт шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай Автономии Советски Социалистически Республика Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

БУРЛЯЕВА Мария Степановнана — пенсионеркана,
БРУШТЕЙН Григорий Михайловичa — пенсионера,
ГАНИЕВ Аюп Даутовичa — пенсионера,
ГОРОДИНСКИЙ Иосиф Павловичa — пенсионера,
ЕРЖОВА Екатерина Васильевна — пенсионеркана,
КРУПЕЛЬНИЦКИЙ Петр Николаевичa — пенсионера,
КОЗЛОВ Александр Петровичa — пенсионера,
МИТАКОВ Сахаба — пенсионера,
РОМАНОВ Архип Ильичa — пенсионера,
СЕРГЕЕВА Ольга Антоновнана — пенсионеркана,
СМАГИН Федор Тимофеевичa — пенсионера,
ФИЛЬКИН Василий Ивановичa — М. Д. Миллионщикова цIерагIча мехкдаьтта института КПСС исторе кафедра доцента,
ШЕЙНИКОВА Лия Иосифовнана — пенсионеркана,
ШЕВЧИК Адам Тимофеевичa — пенсионера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН.

г. Грозный.
1979 шу, 20 август.

ПАРТОРГАНИЗАЦЕШКА ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

КОММУНИСТАШ ФУ ДЕШ ХИННАБ?

Сунженски района Кирова цӏерагӏча колхоза механизаторий цеховой партийни организаце секретара С. Ю. Ажигова отчетно - хоржамий собране яьча докладо 15 минут ха мара ца дӏаьлцар ерриге дӏаьццар. Докладана ладугӏуш хиллачу шийтта коммунистан цхьаккха хӏама шоаш гонахьа доагӏаш санна ца хетар. Гуш дар секретара дувцар цар бераш тӏаозаш доацилга. Сона юхе ваьгӏар кӏоаргвенна газет дешаш вар, вокхо а бӏаргаш хьадийлла дале а тхьайсача санна бӏагар.

Бакъдар аьлча, царех бакхха беха а бацар. Доклада юкъе гулбеннарий теркам тӏа оаргболаш цхьаккха хӏама дацар: массаза дувцаш дола къамаьли дикагӏа болх беш болча массаьн механизатора яьккха цӏи мара.

Доклад йистейоаллаш С. Ю. Ажигова кӏеанг-дукха колхозера тӏулакхаш хьоалхадир. белгалдаьккхар дӏадахача шера гурахьа хьувкъам шийтта хьийкхьа чуийца ца хиннилга. Лаьтта агротехнико дӏадеххача бесса лерттӏа ӏунал даьзар. Из бахьан долаш гурахьа дӏадийка илат ма а хинни укх шера чу ца оццаш йиса 800 тонн гарга.

Дийцар тракторни бригадашка къахьегама дисциплина лоха хилар, меттиа бахьн ахар, дукха прогулаш хилар, цхьабакъда къахьегама дисциплини телхачарех цхьанне цӏи-м ийкхаппар. Алавзар болх тоабара дар фуд. Укхазара ха йиш я харцахьабаьннарий гӏулакхаш коллективе дийца доацилга. кхетаме болх механизаторашта юкъе эсала лелабаьлга.

Оратор йистеваьннача тӏехьагӏа зале массеха минут яьлар цхьаккха саг йист ца хулаш. Собране председатела нов. Калайтанова шоашакхоза аьлар къамаьл де аьнна. Хӏаьта а, шоайла бӏарга хьежаш къамаьл де хьагӏотташ саг вацар. Тӏаккха председатель ше волавелар докладах лаьца къамаьл де: — «Отчет еча юкъах еррига а кхо собрани хиннай вай партийни организаце. Уж геттара кӏеззига я. Дукха кхочамбоацараш хиннад вай бригадашка партийни собранешка дувца доагӏаш. Механизаторий наддараш колхозе тоъаш йоаццашехь, уж кийчъеш яц техника лерттӏа тоалиц. лоха я къахьегама дисциплина. Дӏахо йодача хана оаланга деза хувиа беза коммунистий болх. Терко ца ейтта йиш яц цхьаккха хӏама. Цӏий ханнахьа партийни собранеш а ейт дувца деза балха юкъе нийсалу кхоачамбоацараш. Коммунисташ дехкарийла ба шоашкара масал а гойташ хьалхашха латта декхараш дивза кхоачашде.

П. Г. Калайтанова дийцар хьал а лаьцц, къамаьл де болабелар коммунистий. В. А. Войтенко, М. С. Зубова, М. М. Веревцагина, В. М. Ершова. Цар белгалдаьккхар, коммунисташца геттара эсала болх баьлга. Колхоза партиомо цеховой парторганизацена де доагӏа гӏоновкъостал даьзар. Беррига болх тесса битар. чакхдаьнача дешара шера къаьметтеи политзанятеш а хилазар. Юртбоахаме эгара лоархӏамегӏа йола кампанеш — илат дӏадуллги, чуэцилга доакъар ӏалашделга — чакхйоалдча хана уж деппаш партсобранешка дувца ца ейттадацар, даьчуи итогаш ца язар. Собране къамаьлаш мел даьраша цу даькъе эгара хьалха бехке вора цеховой партийни организаце секретарь С. Ю. Ажигов.

Тӏаккха коммунисташ бекий бехке? Мича хинниб уж? Секретарь-м хаша къона а парте член вола дукха ха ца хилларца партийни балха опыт йоаццаш а ма варий.

Партийни собране тӏаьийцача сопам тӏа йоах: шийхан ханнахьа партийни собранеш е, механизаторашта юкъе социалистически яхь йоаржае, дикагӏа болх болхлой КПСС мутӏарашка хьачуаца, къахьегама дисциплина лакхъе...

В. ЛЕБЕРДА.

ЛОАРХӀАМЕ ДАР

Къахьегама овсарле де гӏалахара теркам тӏабохийташ къамаьл хилар дукха ха йоаццаш «Красный молот» завода мехкадаьтта-аппаратури цеха отчетно - хоржамий партсобране. Цига доклад яьча партбюро секретара Н. А. Зиниловa белгалдаьккхар, Малхбузехьарча Сибарегӏене, Гаьннарчи Малхбоалене, дунен тӏарча дукхача мехкашка дӏаухийта продукци цехо болхлоца алсамъяьккхолга. Хьалхашха латта декхараш дизза кхоачашдара балха юкъе я йоаллаьа пайда эц къахьегама коллективни формах — комплексни бригадех. Иштта балха юкъейоаллаьй шлакови сварки ю установкаш, кхывола хӏанзара технологи. Цу гӏулакхаша вӏаштӏехьдаьккхад отчет еча юкъах цалха дӏаухa ха 54 эзар норма-сахьта кӏезигъе. Юкъарча гӏулакха доккха новкъостал деш даьза лоацаш хиннаб рационализатораш а.

Партийни бюрос шийн кертера декхар лоархӏар наьчахьалкхен план кхоачашъяра коллектив оарцагӏоаккхилга. 1978 шера задани 107,8 процент кхоачашъяьй, къахьегама овсарле 1977 шерана нийсйича 8,7 процент лакх я еш. Укх шера чакхдаьккача хьалхарча ах шера мехкадаьтта-аппаратури цехо пхеза хьалхара моттиг яьккхар заводе наржача социалистически яхье. Пхеза карара кара тела Цӏе байранх. Сийлен грамоташ, ахчен премеш тийшай коллективана.

Производства дешаш кастъкаста дувцар партийни собранешка, бюро заседаненка. Уж дешаш дувцача хана собранешка, заседанешка бехкар завода, технически службай, кхыча цехашкара кулгалхой. Отчет еча юкъа цеховой парторганизаце шийтта собрани, бараитта бюро заседании йир. Царех хӏарвар уйла а еш кийчйора, тӏаьйдан соцамаш мишта кхоачашду хьожаш цахаддаш тӏакхожам лоатткбора. Масала, заготовкаш шийн хаьпахьа хьа ца кхоачаш цӏъа моттиг цийсъелар цехе. Уж кийчъеш болча заготовителашта новкъостал дир сборщикаша. Иштта, массаза оарцагӏ а ваьнна, болх юкъагӏа ца буташ йола моттигаш дукхаза хиннай балха тӏа. Гӏо-новкъостал де массаза кийча ва тха коллективера хӏара саг. Дукхагӏа болчар шиъ-кхоъ профессе карвердаьй. Цудухьа болх сеца е корма кхоачаш ца ен моттиг а хилац.

Цехе 47 кьехамча вадцарна юкъе ба СССР Лакхехьарча Совета депутат котельщик Н. Г. Рыженнов, Нохч-Гӏалгӏай АССР Лакхехьарча Совета депутат, Ленински комсомола преме лауреат электросварщица С. З. Умалатова. бригадираш Н. И. Брызгунов, А. С. Колесников. В. Н. Клименко, котельщикаш Е. П. Короблев, Н. Д. Рудаков, дукха кхыбараш.

Хӏаьта а, хьалха латтача коллективо а де мел дезар даь дац къахьегама овсарле лакхъяра. Хӏанз а дукха де дезза дисараш, кхочамбоацараш. Из дийцар премешка къамаьл дьча коммунисташа А. Зиновкино, П. Епифанова, А. Деменков, Ю. Дводненков, В. Мульков — вооррига цхьайтта саго.

Цехе кхоачийде къаьстъаьста доккха заказаш хьакулуча хана эша технологически документаци ца телараx, аренсех къамаьл даьчо цеха начальника заместитела нов. Никульщина. критика йир мехкадаьттааппаратура отдела кулгалхошта. Из бахьан долаш цияъ хаддаьхӏмии. дукха ве а деш, юза де дезаш хул. Иштта мел эша кхоачам бац металла ца а.

Цӏенхаштта кхоачамбоацараш да аппаратураш ара хьэра отделка еча. Из дийцар ОТК начальника Климова.

— Цехе кийчъяьча продукцена хӏанзалца хьа рекламаци хинна яц, — аьлар ко. Хӏаьта а цу продукце товарни хьисапа цӏенхаштта йоакхо е еза керда херкача партийви бюро.

Балха ха зехьа йоаеш мотттигаш хулга дийцар халкъа тӏахьожама группа кулгалхочо А. Деменкос. Социалистически яхьа итогаш беррига болхлошта дӏайовзийтача дола кхоачамбоацараш, гойтара ититаш эсала вӏашт тӏехьъяьккхалга белгалдаьккхар комсомольски организаце секретара А. Павлова.

Отчетно - хоржамий собране тӏаьйцача гоцамо белгалдаьккхар технически прогресс сихъяра, технологически процессашта механизаци яра, кадраш ӏомавра. хьехамчал леладара, къахьегама овсарле дегӏаахийтара дукхагӏа теркам тӏаахийта безилга. Уж декхараш дизза кхоачашдулургда, ийгахьа санна оаланга дена эргабаьккха идеологически, политико - кхетама болх тоабой. Цудухьа коммунисташа хьадийкар керда херкача бюро членашкара партийно-политически дешара шера цӏенхашта кийчлулга, беррига болх иттлагӏча пятилетка а В. И. Ленин ваь 110 дузаш толамаш даьха накъадахара а тӏаьйца декхараш кхоачашдера тӏаберзабелга.

Партбюрос баь болх бӏарчча хьайийцача дика могабир. Къахьегама ветеран, шийн ордена кавалер, ворхӏлагӏча участка вокхагӏо вола мастер Зинилов Павел Андреевич керте а латташ, керда состав хержар.

Отчетно - хоржамий собране дакъа лаьцар КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара нов. Н. И. Семенова.

К. ТИМОФЕЕВ.

«Старогрознефть» НГДУ мехкадаьттахошта лаьрхӏа Грозне 90 квартира йола пхиха чубаха цӏа хьалдеча хьийкаре къахьегаш ба Нохч-Гӏалгӏай гӏишлошъеча управлене СМУ-8 гӏишлонхой. Укх шера ккоалагӏа квартал чакхйоаллача хана планагӏа эксплуатаце дӏадала дезаш да из цӏа. Йиллача ханал хьалха из йистедаккхара шерра яхь йоаржалой гӏишлонхоша. Царна юкъе белгалбаьнна дика къахьегаш ба Даутмерзаев Салауди, Исаев Уди, кхыбараш.

СУРТА ТӀА: гӏишлонхой С. Даутмерзаев и У. Исаеви.

С. ХАКИЕВА сурт.

КЕРДАЧА СОВХОЗЕ

Назрановски района «Маяк» яха совхоз хьахинна даь шу мара дац. Хӏанзале цхьанна толамаш даьнад совхоза къахьегамхоша.

710 гектара тӏара ка бола илат чуийцад, план 17 йолаа хӏара гектара тӏара 17,8 центнер а йоаккхаш, хӏаьта планал совгӏа пачхьалкхенна дӏаюденнад 203 тонн. Ялата лаьрхӏа дӏайина хьаьжкӏаш а дика хьувкъаш йоагӏа.

— План 21 йолаш 27—28 центнер гектара тӏара а лькхо планал совгӏа дикка хьаьжкӏаш пачхьалкхейна дӏачуяла лерхӏаш да тхо, — йоах совхоза керттера экономиста Титриев Эльбердий Халида.

Республике бахача пхьахов укх шера 6,2 эзар тонн илат пхьая дукхагӏа а, долаш дӏачулургда аьнна наьсархоша дош деннилга. Цу йоккха сийле йолча гӏулакха дизза даьдь лацар дукха хьалхе а шоай техника кийча а яь лаьрххӏа оарцагӏбаьннаб совхоза механизатораш.

Лаьттан леладераш санна яьхе а баха къахьегаш боахь хьайбаш кхообараш а. Цхьа эзар гаргга бежан да цар леладеш, царех 340 етт ба. План 320 йолаш ворхӏ бетта пачхьалкхенна дӏачуяний 329 тонн шура, хӏаьта дулх планел дукхагӏа 7 тонн. Хӏара ӏаттагара яьккхай 1120 килограмм шура, план 1060 йолаш.

Доярашта юкъе яржача социалистически яхье хьалхе яьккхай Евлоева Хаусейна Лиеас. Шера план 1600 йолаш ворхӏ бетта хӏара ше леладеча хӏара ӏаттагара 2200 килограмм шура яьккхай цо. Цхьамо хьинар ца кходе къахьегаш я Евлоева Ахьмада Хьавтафи а. Хӏара ше доаладеча 18 ӏаттагара 2100 килограмм яьккхай цо. Дикагӏболча доярий мутӏарашта юкъайогӏаш я совхозе Нальгиева Дауда Паьтӏамат а. Из хьожаш я 18 етт ба. Цо хӏаранегара 2050 килограмм яьккхай. Иштта дика балха толамаш долаш кхы а доярнаш ба совхозе.

Хьайбашта кхоачам хилал ӏан закалатъе эша доакъар ӏалашдара а лаьрххӏа оарцагӏбаьннаб совхоза механизатораш.

Укх шера планагӏа 740 тонн йол, 610 тонн сенаж, 4000 тонн силос, 610 тонн ча ӏалашде дезаш ба уж. Цар кийчдаь доакъар 420 тонн йол, 200 тонн сенаж, 400 тонн ча да. Хӏанзчул тӏехьагӏа кийчде дезар тоъал доакъар дола а хоаш къахьегаш а Аушев Заӏамий Махьмада кулгалду 20 саг чувода бригада. Царга я косилкаш, грейферни прогрузчикаш, копновозаш. Цул совгӏа дукхьал силос кийчъяра мехотряд а вӏашагӏъеллай совхоза. керттера инженер Гортханов Хьусейна Гӏапур начальник а волаш.

Цу отряде чуйода 6 силос хьокха комбайн, 20 тракторашца лелаю тележка, транторий, кхыча машиний техническа хьалата хьажара вӏашагӏъелла Эсмурзаев Жабраьила кулгалду звено.

Силоса лаьрхӏа 320 гектара тӏа дӏайийна хьаьжкӏаш дика хиннай. План 150 йолаш 180—190 центнер силос яккха лерхӏаш ба хӏара гектара тӏара совхоза механизатораш. Цу хьажкӏех 8000 тонн мошa силос яргӏа. Цул совгӏа хьакха елаш я 160 гектара тӏара дукхача шерашка хьахулаш йола баьцни 120 гектара тӏа ка бола илат чуийцачул тӏехьагӏа дӏайийна хьажкӏаш. Иштта, цхьан шераш ах шераш шоаш та эши доакъар ӏалашдара беррига шоай теркам тӏаба хийта къахьегаш боахк совхоза механизатораш.

125 гектара тӏа хьувкъаш йоагӏа свеклаш. План 155 йолаш 180 центнер хӏара гектара тӏара яха лерхӏ совхоза Богатырева Жамараий Султанеи Татриев Эскерха Къурейшиев кулгалдеча звеноша.

Хьинаре къахьегаш хилара совхозе белгалбаьнна ба Ганижева Исраьила Соадат, Евлоева Жабраьила Маржан, Дзейтова Наси, кхыбараш. Дӏададахача шера Ганижева Соадата 470 центнер свеклаш яьхаир цхьан гектара тӏара. Укх шера а иштта дукха яха уйла йолаш я из. 300 центнерал совгӏа свеклаш шоай кхаь тӏара яха лерхӏаш ба Евлоева Маржани Дзейтова Насии, кхыбараш.

Свеклай кхашка дика къахьегаш хьайоагӏа Сурхотӏарча № 1 йолча юкъерча школера хьехархочо Муцольгова Ӏайшета кулгалду дешархой производственни бригада а. Укх шера цар кхоъ 3 гектара тӏа свеклаш. Изал хиннай совхоз цар кхеьраш а. Хӏаьта гектара тӏара чуера 338 центнер шекара свеклаш. Из толам баккхарах цу бригадаш совгӏата елар 800 сома мехка спортивни инвентарь.

Совхоза экономика дегӏайоалара боккхача маьте да шекара свеклаш хьалхеар. Укхазарча лаьттанкея хьалашкея хьежача цу культура хьувкъам кхы а лакхагӏа хила йиш йолаш ба. Цудухьа хӏана дерриге а совхоза специалистех тийша да.

Дукха лаьтташ да совхоза боссашки лакхача ирригацен укхаш. Техникаш пайда оза хала да цига. Цудухьа совхоза кулгалхоша гошаи бабо цу лаьттахка сокки таьвана а ега цареx пайда эца.

Сурхотӏара ӏаьдий - Юрта дӏабоаьча наькъа аьтта оагӏорахьа ӏочуйоагӏача бесиях совхозеи укх бӏаьстийн 174 гектара тӏа тайп-тайпара сомий гаьнаш дӏаегӏай. Царех 95 процент дӏаьста хӏана дегӏайоагӏаш латт. Ерхаш шу даьлча сом лургболаш а уж.

Иттлагӏа пятилетка чакхъялалехьа 750 гектара тӏа ӏазий, кхорий, хьачий, боалий, комарий гаьнаш дӏайоагӏартья совхозе. Цу гӏулакха лаьрххӏа кийчо еш я. Укх гурахьа дӏайогӏа лерхӏ кхы а 230 гектара тӏа сомий гаьнаш. Юхейисараш тӏадоагӏа шера дӏайогӏаргйолаш я. «Плодопром» яхача треста чуйолаш я совхоз. Тресто новкъостал а деш ӏалашъе дӏайогӏа гаьнаш. Цу сомий бешамашкара хьувкъам чуэца болабича геттара тоа лургда совхоза хьалаш, сиха дегӏайоагӏаргья экономика.

Бар - цхьоагӏо йолаш наха къахьегаш хиларах дикача оагӏорахьа хувцаммаш хила дӏадоладеннад кердача совхозе.

С. АУШЕВ.

Коммунист Суровцев Анатолий керте латта ДСК-1 пхелагӏча комсомольско-кагирхой монтажни управлене гӏишлонхой комплексни бригада столице дикагӏьярех лоархӏаш я. Укхаза боахама балха, даьхача толамашка хьежжа экономически стимулировани яра, къахьегама овсарлен хьатӏабоагӏа пайда лакхбарех йоккха опыт ӏоаьй.

Бригадо дерригa цӏеноса оценка «дика» йолаш гарантийни паспорт долаш дӏаьеа. Цу хана коллективо хадданза лакхлу къахьегама овсарле. Цу лоархӏамеча хьокхама иттлагӏча пятилетна план ханал хьалха кхоачашъяьй. Укхаза хӏаьта бригада хӏара члено 1978 шера хьийга къа 101 эзар сом, хӏаьта укх шера — 112 эзар сом боарам болаш хиннад.

СУРТА ТӀА: коммунистически къахьегама коллектив. А. Суровцев (аьттехьара шоллагӏвар) керте латта гӏишлонхой комплексни бригада.

Ю. ЛИЗУНОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

КАРАГӀДИЙННАРЕХ КХОАЧАМБАЦ

Дикагӏа къахьегачарна юкъе а йолаш, ханал хьалха планаш кхоачашъеш болх беш я «Красный молот» завода чон лоаладу цех. Укхаза хьаю мехкдаьттан химически промышленносте пайда ийбеш йолча насосашти агрегаташти лаьрхӏа лоаладаьча тонах, аьшках оатхалаш.

Цу цехо вардецаш йола продукци вай мехка дукхача а машинашъеча заводашка дӏаухийт. Цехе дикагӏчарех лоархӏаш я Валерий Сергеевич Баканова кулгалду болат лоаладерий бригада.

Болх лерттӏа вӏаштӏехьбаьккха, коллектива доакъошхой цхьа берт болаш, вӏашии дагардар хоаш йолаш даь цу цехе боллой балха тӏара дӏа-юхе бувлац. Цехе партийни организаце секретара Василий Иванович Грейманa йоах: Баканова кулгалду бригада тха заводе дикагӏчарех цаӏ я. Октябра 60 шу дизара сийна цӏи лелаю цу бригада, хӏаьта В. И. Ленин ваь 110 шу дузаш шийн планови задани цхьа бутт хьалха кхоачашъе декхараш тӏаийцад цо. Уж декхараш цо кхоачашдергхилара масал де 7 бетта план массадолча производственни хьокхамех кхочаш а ерх хӏанз ноябрь бетта чотах из къахьегаш хилар. Ворхӏ бетта планал совгӏа 152,6 тонн валоеи продукци ара а ялаш 145,2 эзар сом планал совгӏа пайда баьб цу бригадо. Цул совгӏа цу бригада укх шера ялх бетта хӏаре бетта цекий заготовительни группашта юкъе лелаеча яхье котало яьккхай.

Цехах лаьца дийцадараш дувцача белгалдаьккха доагӏа партийни организаце секретарь болхлой. бригадир цех зӏамига хилара. лерттӏа болх бе цуч майда ца тоъаш хилара лестакъаш хилар. Помещени зӏамига хилар бахьан долаш машинашки оборудовании вӏашии юхе латт. Хӏаьта царна юхе я лоаладаь тон чудола формаш а, из кхерамалех техника ларара бокъонашца доагӏаш дац.

Бакъдар аьлча, завода кулгалхошта из цех чуйола майда теръе лерхӏ. Цу гӏулакха лаьрхӏа кхоачам тӏабенабале а болх дӏаболе а баьбац хӏанз а.

«Тха цеха майда шеранча сахьа лоаха дукхагӏа продукци арахецаргьяр», — йоах Василий Ивановича.

Аьнначул совгӏа эшача бийдалца продукци арахецара кхоачамболаш ӏалашлъац цех.

Дог тешаш хургда-кх вай «Красный молот» завода кулгалхоша чол лоаладеча цеха болхлошта лоаш дар теркамга а айпа. цу гӏулакха йоакхо ергхиларах.

К. МАРЗИЕВ.

Нохч-Гӏалгӏай АССР Лакхехьарча Совета Президиуме

ЭКОНОМИКАНА ДУКХАГӀА ТЕРКО Е

Нохч - Гӏалгӏай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо шийн заседание дийцад халкъа депутатий Малгобекски городской Совета исполкомо беча Совета территоре тӏарча предприятешка, организацешка 1979 шера пачхьалкхен планаш социалистически декхараш кхоачашдайтилга ӏалашдара а производственни кхетамен балха къахьегама коллективай лоархӏам лакхбара а хьакъехьара доаш.

Лакхехьарча Совета Президиумо белгалдаьккхад СССР Конституце, РСФСР Конституце, Нохч - Гӏалгӏай АССР Конституце дӏадехараш кхоачаш а деш горисполкомо боахаман социально - культурно - кулитурни дегӏаахаран кулгалдара боарам лакхбаь хилар. Дикагӏа къестаду цийна кара йолча территоре тӏа экономически социальни комплексе дегӏаахара дешаш.

Городской Совето Нохч-Гӏалгӏай АССР экономически социальни дегӏайоалара пачхьалкхен планаген пачхьалкхен бюджетаген хьежжа район экономически социальни дегӏайоалара плани бюджети чӏоагӏъяьй. Юрта Советашка дӏакхоачадаь хӏара предприяте, совхоза плана, наха бытовой гӏулакх делга. торговли, общественни яхача вӏаштӏехьбоаккхилга дегӏадоаладара плана хьокхамаш.

Производственни коллективашта планаш социалистически декхараш кхоачашдара йола мероприятеш оттаяьй.

Горисполкомо юрта Советашта юкъе социалистически яхь вӏаштӏехьйоах, хӏара кварталагӏа цун итогаш ю. Предприятешка совхозашка, организацешка, учреждененшка планаш социалистически декхараш кхоачашдара дешаш хан-ханахьа Советий сессешка, исполнительни комитетий, массаларча комиссешка, заседанешка, непайоазон тӏа дувц. Социалистически яхье котбаьннараш белгалбахара моральни материальни стимулаш балха юкъекхувл.

Халкъа депутатий Советий исполкомашка депутаташ социалистически яхье хьалха латтилга ӏалашду. Производственни общественно-политически вахаре депутатий хьинар айдара вӏашагӏъехнай территориальни производственни депутатски группаш, боахама лоархӏамеча участкашка болх беш я депутатски постош.

Къахьегама коллективашка беча организаторски массово - политически балхо новкъостал ду планаши социалистически декхараши кхоачашдара къахьегамхой оарцагӏбахи. 1979 шера хьалхарча ах шера промышленни продукци маьхала яккхара задани бӏарча район хьайпача 101,6 процент кхоачашъяьй, капитальни гӏишлош хьалъяра — 109 процент, товарооборота — 114,2 процент, бытовой гӏулакх дара — 105 процент.

Районо кхоачашъяьй пачхьалкхенга дулх, шура, тха, фуаш доккхара ах шера план, бахача нахагара хьайбай продукташ эцилга ӏалашдаьд.

Цуна цхьана республика Лакхехьарча Совета Президиумо белгалдаьккхад район ерригача предприятешка, совхозашка, организацешка планаши социалистически декхараши кхоачашдайтилга вӏаштӏехьдаьккха ца хилар. Моттигерча промышленносто укх шера хьалхарча ах шера план бахха 91,2 процент мара кхоачашъяьяц. Соахиа укх хана кийнночуница кийсбича болх дикка лаьгӏбаьб. продукци маьхкала йоакхилга кӏезигдаьд кирпичний заводон Ачалкхерча минеральни хин заводон. План кхоачашъяьяле а наха гӏулакхаш дара задане кьаьстта юрташка кхоачашъяьяц бытовой гӏулакх деча комбинато.

Цхьайолча предприятешка, совхозашка караергаца шоашта дӏахьежаю капиталовложенеш. Хьалъеш латтача объекташка гӏишлон-монтажни балхаш эсала ду. оттаьь хаваш телхаю. Чӏоагӏа тӏехьадаьннад маькха завода, минеральни хин завода реконструкции елга. Поникхача Ачалкхерчеи Инаркъерчеи юрта Советий исполкомий здании хьалъелга. Шерраш шера тӏехьадусаш да районе наькъаш дехкалга.

Цӏенхашттара кхоачамбоацараш да транспорта, торговле балха тӏа, общественни кхача, бахача наха бытовой гӏулакх вӏаштӏехьдоаккхача, медицински, школьни, школе даха ха йоацача берий, культурно-сердалон учрежденей балха тӏа.

Дукха кхоачамбоацараш да юртбоахама производство дегӏайоалайра даькъе. Совхозашка эсала лел лаьтта леладарен хьайбаш леладарен культура лакхъелга, фермашкарча халача балхашта механизаци елга, кхоачамболлаш юкъекхуллац агроприемаш. лоха я капиталовложеней эффективность. Тӏехьарча кхаь шера кӏелигбеннаб ялата, гидуаргий, юртбоахама кхыча культурай хьувкъам. Дукхача боахамашка чӏоагӏа нийлха я дӏаегӏа комсаш.

Района боахамаша 1976—1978 шерашка кхоачашъяьяц дулх, шура, тха декхараш планаш. Лохлуш я хьайбай продуктивность, хӏана а лакха да хьайбай продукцега дӏадодар.

Районерча совхозашка йоагӏача тайпара йоакхо яц кадраш дӏанийсъяра, къаьстта юкъерча звенох яраш, юрта боахама специалисташ, эггара хьалха комсаш леладераш а болаш, кийчбара.

Белгалдаьха кхоачамбоацараш хилара бахьанаш сенах латт аьлча, уж латт Совета городской исполкомо долаш долча кхоачамехи торонели кхы а дикагӏа пайда эцилга цийн отделашкара, юртий Советашкара, производственни коллективашкара лерттӏа хьа ца дехарах, толамаш дадара наьнъайни средстваи лерттӏа анализ ца ярах, тӏехьадисара бахьанаш гуча ца дахарах, дикагӏйола балха методаш сиха балха юкъе ца кхуллaрах.

Цхьайолча предприятешка, совхозашка, организацешка, учрежденешка эсала бу политико - кхетама болх, яхь йоаржара терко яц, болхлошта эша бытовой хьалаш дац, къахьегама дисциплина телхаен моттигаш дукха я, цехьа дукха йоаю балха ха, кадраш балхара дукха дӏаух. Кирпичний заводе алхха ах шера 81 прогул яьй, дханел совгӏа болхлой хувцабеннаб.

Нохч - Гӏалгӏай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо халкъа депутатий Малгобекски городской Совета исполком декхарийла яьй белгалдаь кхоачамбоацараш дӏадаха КПСС XXV съезда, КПСС ЦК июльски ноябрьски (1978 ш.) Пленумий решенеш кхоачашъяра, 1979 шера а бӏарччача пятилетка а район экономически социальни дегӏайоалара план кхоачашъяра района Советашка беш бола организаторски болх дӏахо эргабаьккха тоабелга ӏалашде. Доагӏар чӏоагӏагӏа хьадеха деза отделашкара управленешкара, боахамий кулгалхошкара, плана заданеш кхоачашъяра, производства эффективности балха дикали лакхъяра, къахьегама овсарле лакхъелга сиздара, материальни финансови кхоачамех ихом беш пайда эцара бола цар бехктоъдам ӏабе безa.

Халкъа депутатий городской юртийи Советий исполкомашта тӏадиллад:

— кара йолча предприятешкеи организацешкеи социалистически яхь вӏаштӏехьъяккхара формаши методаши эргалъха тоаелга, производствен кхетама болх бечен къахьегама коллективай лоархӏам лакхбара, къахьегамен пачхьалкхени дисциплина чӏоагӏъяра, производстве хьалхалаттарий балха опыт дӏадоладаь дика гӏулакхаш, балха дикагӏйола приемаш вӏашагӏтохаран дӏайоаржаяран хадданза терко елга;

— Советий сессешкен исполнительни комитетий заседанешкен района предприятешка, совхозашка, организацешка пачхьалкхен планаши социалистически декхарашки кхоачашдара хьакъехьаре дешаш хан - ханахьа дувцилга: цхьа бутт балалехьа укх шера заданеш кхоачашъеш йоацача коллективай балха кӏоарга анализ елга а царна эшаш дола новкъостал делга а. Совета территоре тӏарча предприятейи организацейи балхага хьожача хана теркалде доагӏа пачхьалкхен планаш кхоачашъяр даь ца ӏеш дисциплина миштай, болх мишта вӏаштӏехьбаьккхаб, къахьегами коллективашка морально - политически климат миштай, наькъа къахьегамеи бытен хьалаш миштад;

— Совета территоре тӏарча ерригача предприятешти организацештей лостам тоалар тӏатеӏа чакхдоахилга: предприятей, совхозий средствашта наха чуӏеча цӏеной, социально - культурни гӏирсаш хьалдара, нах бала мотигаш тоаяра дешаш къестадеча шерагӏа кооперировани елга; къахьегамхой къахьегамен салаӏарен хьалаш дӏахо тоаделга;

— юрта боахам тоабара лоархӏамеча дешай, къаьстта комсаш леларен хьайбаш леладарен, доакъара беза чӏоагӏъяра дешай дукхагӏа терко елга, специализаце, доакъар ӏалашдара, лаьтта леладарен хьайбаш леладарен культура лакхъяра, лаьттах дикагӏа пайда эцара проблемаш хоалам боллаш къестаелга. Шерагӏа балха юкъекхула еза юртарча къахьегамхой къахьегам вӏаштӏехьбаккхарен цу вах доагӏар дӏателареи дикагӏйола формаш;

— Советий сессеш, исполнительни комитетий массаларча комиссейи заседанеш кийчъелгеи чакхйоахилгеи дӏахо эргадоахаш тоадар ӏалашделга, резерваш гучаяхара йолча цар тороех, кхоачамбоацарашта еча критиках, кхы а чӏоагӏагӏа пайда эцилга. Дукхагӏа терко е еза тӏаийца решенеш кхоачашъеш, уж кхоачашъяра тӏакхожам лоаттабеш беча организаторски балха;

— производственни общественно-политически вахаре депутатий хьинар дукхагӏа айделга, царех хӏаране социалистически декхараш кхоачашдеча хьокхам тергболаш, шоаш беча балхаца цар дукхача наькъа къахьегамен политически хьинар айдара новкъостал е дергдоаш; депутатски группай постийи болх тоабар ӏалашделга.

Халкъа депутатий городской Совета исполкома тӏадиллад юртий Советий исполкомашта кулгалдара стили методаши эргайоахаш тоаелга. Цар болх СССР Конституци, РСФСР Конституци, Нохч - Гӏалгӏай АССР Конституци, юртей поселкови Советех дола Закон кхоачашдара, шоай тӏахьожамех лостам теларен функцеш цар кхоачашъяра тӏаберзабе беза.

САГИ ЗАКОНИ

НАЬХА САТЕМ ЛОРАБЕЛГА — СИЙЛЕН ГIУЛАКХ

ПРАВОПОРЯДКА ОПОРНИ ПУНКТА БАЛХА ОПЫТАЦАРА

Вай городе дика довзаш да Заводской районерча № 2 йолча опорни пункта зуламаш кIезигагIа хилийтара тIадерзадаь чакхдоахе гIулакхаш. Республике эггара хьалхарчарца вIашагIъеллачарех а района общественностаца цхьана белггала профилактически болх бе йоласнарех а ца! а из. Цудухьа пайдане хургда аьнна хет хIанзалца хьа цар Iоаль опыт дIайовзийтача, дIахо йодача хана болх кхы а тоабеpa дика баьзаьхa хургдола гIулакхаш белгалдаьхача.

БАЛХА ЛОСТАМ СОВЕТО ЛУ

Опорни пункто беча балха кулгалдеш я общественни совет. Цунна керте латт В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода директора заместитель С. Бутов. Совето лостам тел опорни пункта милице штатерча а штате боацача а инспекторий, милице берий цIен, новкъостий судий, халкъа дружинай, домовойи уличнии комитетий балха.

Из гIулакх дизза кхочашдара мел эша торонаш йолаш я укхаза. Опорни пункт чуйола цIенош саперглата, цIена да. Ше ненсе вале а цIаькха бIу ца къожабеш эшача хьехам бала, новкъостал де кийча хул дукхагIа йола ха правопорядок лораяра гIулакха дIалуш вола совета председателa заместитель Бержинский Петр Степанович.

Тха балха тIа къестаде дезаш нийслу тайп-тайпара гIулакхаш, эггара дукхагIа низи хьинпри тIаахийта дезаш хул тIехдаьха малараш меларашца къовсам лоаттабелга, хIана аьлча визалца къаракъ я меле аькха хьасане вийрзача сага моллагIа бIexa, дегаза цулам де тарлундий. ХIаьта статистико вкачох дикка дукхагIа дола зуламаш наха малара дегахьа болча хана деш а да, яхаш дувц сога милице вокхагIволча инспектора Лаpажев Мохьаде.

Алхха дIадахача цхьан шера тIехдаьха малараш меларашца къовсам лоаттабара балха фу тайпарча формаси методехи пайда эц хьожаш милице штате болча а боацача а инспекторий ни. Джумаева, Бибиева, Балкина, Костюхина отчеташна ладийгIад совето.

Хьалхха кийч а яь парте Заводской райкома, райисполкома, чурча гIулакхий отделе цIерагIа къаракъаш мелара тIера бирашца тIагIертта къовсам лоаттабара хьалда йола предложенеш дIадахьийтар. Парте райкомои райисполкомои цхьана ячо шоай заседане могайир уж, хIаьта уж кхоачашьяра шерра болх боаржабелга хьа а дийхар доагI-доагIачуигара.

Цу даькъе шоаш беш бола болх дикка тоабьб укх тIехьарча хана «Грознефтеоргсинтез» объединене № 2 йолча жилищно-коммунальни управлене, Новгородская улица, Гравнемойни посёлка новкъостий судаша. Цар инициативагIа геттара чIоагIа малара тIехьабаьнна хьувзарий дешаш дийцар, хоадам бола соцамаш тIаийцар, шоай заседанешка алкоголикашта тIехьожама карточкаш дIатийлар, шоай лоламагIа дарбан курс царга чакхьликхийтар духьа. хIаьта из де тугаш боациршта кийча дань милице чурча гIулакхий отделен халкъа судей къахьлаш дIачуделар, уж лечебно-трудовой профилакторе хьожабар дехаш.

Iштта, опорни пункта общественни совето цига дIахьожаваь шийтта саг низагIа дарба де дезаш болга чIоагIдир цига. ХIаьта белгалдаккха доагIа царех кхаьнегара дIа мел иккхар дукхача хана дехз общественно-пайдане къахьега ца тугаш лийнилга а.

Цул совгIа тахкача кхы а корабир ах шу совгIа йолча хана цхьаккха тайпара болх беш боаца нах, цу даькъе кагий цах а болаш. Царех шиъ 1955 шера ваь Шепетя Григорий 1953 шера ваь Степанов Сергейи балхá хьожабир.

ФУ ДЕ ДЕЗАШ Я СЕКЦЕШ?

Правопорядка опорни пункта общественни совет массехк секцех латт: общественни поридок лораяра (председатель Марков Владимир Михайлович), тIехдаьха малараш меларашца къовсам лоаттабара (председатель Теодорашвили Степан Сергеевич), правонарушенеш профилактика яра бIаргкIала боллаш кхелетараш на леллйтаран (председатель Хацилева Тамара Леонтьевна).

Дика камьхал йоалаш болх бу цу тIеххьарча шин секце. Хьаоцаргьа вай кхелетаранта юкъе болх бу секци. Цунна керте латтача Тамара Леонтьевай карагIдаьннад цу гIулакха бокъонца дог лазаш бола хьехархой юкъебоа. Царех ба Родимушкина Людмила Николаевна, Кобиашвили Ольга Ивановна, Балаянц Сурен Иванович, Оборотова Эмма Георгиевна, кхыбараш.

Опорни пункт вIашагIъеллача укх дешъ шера моллагIча цхьан тайпара правопорядок телханарца хьалха учете лаьтта 96 бери кхелетара цу тIара дIаваккха карагIдаьннад царна. ХIоаз уж нийсо бахаш ба, царех цхьабараш города предприятешка хьаьнала къахьегаш а, хIаьта вожаш Советски Эсара мутIарашка гIулакх деш а ба.

Бакъда, эггара дукхагIа совета членаша кхан хьинара тIаухийтараш хьалха сана хIана а тIехдаьха корта бохабу малараш меларaш ба. Эггара хьалха уж берригаш профилактически учете дIаоттабелга Iалашдаьд укхаза.

Iштта, соахкара шу чакхдовлаш учето латташ вар укхазе цу тайпара 53 саг, хIаьта царех 17 хронически алкоголик хиларех тарра новкъостий судий соцамагIа «Грознефтеоргсинтез» объединене медсанчаста поликлиникерча наркологически кабинете дарба деш ва. Царех массехк саг дезалашкара, лоалахошкара, производствера дика характеристикаш йиттарца учетера дIаваьккхав.

ХIаьта хьалха чIоагIа малар молаш хинна цхьайтта саг уж къахьегаш бола коллективнаш цу гIулакха общественни совето оарцагIъяхар бахьан долаш бакъахьарча наькъ тIа баьнна лелаш ва.

Бакъда, цхьаккха тайпара хьехам баларах шек ца боалаш, къаракъа пелигацара доттагIал ца хадийташ хьувзаш ва укхаза кхы а 22 саг. Къаьстта дукха ба уж ГIишлошъерий поселке. Кхаь даьнах шинкел дукхагIа бераш цига бах. ХIано цига бахаш а шоашта, шоай дезалашта, гонахьарча наха Iаткъаш долла вахар лелабеш а болча наха тIехьожам дукхагIа лоаттабе. Царца айхкагIа бувзам я болаш хIаранеца бу болх тоабе баьннаб опорни пункта болхлой.

Халкъа университета факультете дешаш барий юридически культура лакхьяра бе боагIаш бола болх беш я юрист Волков Лев Иосифович керте латта правовой кхетам балара секци. Цу факультете дешаш ва 120 саг. Укхаза хан-ханнахьа еш лекцеш, тематически кинофильмаш гойт.

Бакъда, кIезига еш цу секце членаша нах бахача лекцеш, правовой пропаганда яра гIулакх тесса леладу профессионально-технически училищай общежитешка, цхьайолча школашка.

Соахкара шу чакхдоалаш кхы а ши секци чIоагIийр совето шийй заседане: социалистически доалахье лорапра, тунеядстваца къовсам лоаттабара. Уж дешаш лоаркIаме хетарцеи тIа-тIа дукхагIа уж къестаде дезаш хиларцеи дувзадеиа дар из.

ХIаьта, ма-дарра аьлча, совето уйла е а къестаде а деза гIулакхаш укх тIеххьарча шерашка кIезига хиннадац. Тоъам ба соахка совето, вовшийн уличнии комитеташа, новкъостий судаша, комиссеща бахача наха тара хьахо 300 жалобеи заявленеи къоастаьй, правопорядок телхае тарлуш болча нахаца 3945 беседа яь аьлча.

МЕЛА МОТТИГАШ А ЙОЛАШ Я

Цу тайпара аьттув болаш лел ала йиш яц общественни порядок лоралра секце болх. ХIаьта бокъаьла аьлча, цуна хьалхашка латтар эггадекхар а дац. Цул членаша тIахьожам лоаттабу 20 эзар гаргга саг вахаш волча 32 улицана. Укхаза наьха сатем лорабеш ба вокхагIа вола участкови инспектор Заравaев Мухьады Асханович, инспектораш Джумаев Абукар Маудинович, Гапкуев Олег Магомедович, Бибиев Саламу Салтаханович.

Царна хьинаре гIо деш ва борхI штате воаца инспектор. Белгалбаха лов шоай декхараш дог-цIена кхоачашдеш бола къахьегаьа ветеранаш Костюхин Иван Матвеевич, Балкин Павел Афанасьевич. № 2 йолча паькъий управлене слесарь Тарамов Алю, Ленина цIерагIча завода илхагIча цеха слесарь Сайтаев Шараудин, кхыбараш.

Хоаш да вахха цар наьах тайпа Iийча цу доазон тIа правопорядок лораяра декхар кхоачашдарах вIалла дувшилга а на хилар. Цудухьа цар кое гIортолга ю хIара дийнахьа предприятешкара хьаухийтача халкъа дружинникех. ХIаьта цар шоай гIулакх дикка дигагIа кхоачош а дергдар, нагахьа санна уж шоай дежурстве хин-ханнахьи боагIIача боарамагIеи хьаухаш баларe.

Са опорни пункте нийсвенна дружинникаш дежурстве арабала безаш йола ха яр. Цу дийнахьа Ленина цIерагIча завода управленера сорайхьа ялх кахьат доалаш хьамхача везаш хиннача тиъаь сага меттел хьаволар ялх саг мара вацар. Iштта а чара дружинникаш хьа ца боагIаш йола моттигаш кIезига ца нийслеляр бахьан долаш соахка шоай декхар кхоачаште хьа ца воагIаш висав царех ворхI эзар гаргга вар е ахане дIакхоачаш бераш.

Нийса хIама ларкIа йиш яц хьарцахьа лелаш саг вий хьожаш улицашка гIолла дIа-юха ухаш лелараш дружинникаш гIулакх доалаш да аьнна хетилга. Царна инструктаж яларе, кулгалдара опыт йола болхлой хьежийбеза, халкъа дружинай гIулакх аьттув болашагIа леларгда цар прокуратура, юстице, суда органашца хадданза бувзам лоаттаборе. Цар теркал ца беш бита йиш яц социалистически доалахьенна тIаккхуйдарам, хIамаш юхайохкараш. ХIаьта дружинникаш оттабаьча боарамагIа дежурстве хьаухилга вIаштIехьдаккха йиш хургьа царна хьалха бовла беза кулгалхой шовш дисциплина йолаш хуле. Цун уйла е еза парте райкомои райисполкомои.

Цхьадола зуламаш дукхагIа гучадувл. Бахьан: укх тIеххьарча шин шера 15 участкови инспектор хувлавенний укхаза. Из балха чIоагIа Iаткъаш долга къаьгга гуш да. Цу тайпара хIама кхы ца нийсдалийта хьажа беза чурча гIулакхий районни отдела кулгалхой.

С. МАИСИГОВ.

КIп.лорса ха къатIа а эттa, ца бола хлат чуэнача хьанa механизатораша бIарчача шера хьийта къа зезьа ца доадайтара чIоагIа оарцагIбаьннабар Назрановски района милице болхлой, халкъа тIахьожахой, «Комсомольски прожекторнсташ», халкъа дружинникаш. Цу дакъе дикка дакъа юкъедихьар укх шера дешха хьувзаьи кхебаьча «Назрановский» совхозера бараша а.

Цар шоай постам вIашагIъеккхар кхай тIара хлат хьовсача транспорте болх нийса бой, оттаьча маршрутагIа уж лелий, хлат тIехь а да ухийташ боахама хьаташка, пачхьалкхен амбарашка хаманхьа дIакхоачийтий хьожаш тIахьожам лоаттабар духьа.

Цу деррнгие гIо дир дика хьайIгьа хлат хшикахьен эша ца долийташ чудерзадара. Районо дикка тIенкхоачашйир на бола хлат декхара задании. Из бахьан долаш хIана ахачаш латта хьажахIаи чуйийнача, хлана 6200 тонн тIех а долаш, дерригa а 22 эзар тонн хлат дехкаргда, аьнна доккха декхар тIаийцад наьсархоша.

СУРТА ТIА: «Назрановский» совхозе Пхьалгбьоргий-Юртарча отделене кхай тIара хлат мица дIайода автомашина дIалоаьъеш ба (аьрдохьара аьттехьа) вокхагIвола лейтенант Нальгиев Iелий Хьасан, халкъа тIахьожахо Балаев Ахьмад, халкъа дружинники тIахьожахой Ведзижев Исрайл.

С. ПУГОЕВА сурт.

ЛОАДАМА ЦА ХЕТАЧА ХIАМАХ...

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Суда Председатель вов. Бурмистров волча еанар гражданка Н. ДIабIарахьежача хоиш дир цхьан бало из йоалаяьъта.

КIезига са чудевача гIоала кхалсаго ше суде йоалаь гIулакх дийцар. Цун воIо Владимиро цIагIа лелаш хиннай 0,3 грамм наркотик. Наьна дог массоза а лезад шийй берах, цул совгIа цо вIалла харцахьа хIама дергдац аьнна а хет. Судахо волча енача нанас йоахар, лоадам боацача хIамах бокъо йоахаш чуваьла суд лъй шийй воIа.

Суда председатело кхетадора нанна хинна халахетар, бокъонца цунах къа а хетар. Социалистически законность лорадеча сага декхар да суде летаьачо яхар бакъда е бакъдац тохкилга.

Техича гучадаьлар Владимир ше даьча зуламгa хьежжа, законах доагIIача бесса бехктокхаме ваьлга. Суд гIалат яьнна воацилга дIахайтар гражданкага. Мет шийга дийцача а хале дар ваштo шийй воIа йоагIаш суд нийла дIахкхетаде.

Укхаза, наиа хьоаьь а масал доалидергдацар оаха, нагахьа санна Владимира вошас Александрас СССР Лакхехьарча Судага язийта жалоба хинна ецаре. Хьожаргда вай цо цу тIа фу дувц:

«...са вошийна цхьан сага наркотик кийш — бокъо йоалаш дий из? Бехи беча заключене тIа яьхкача бесса хилча новкъосто гIалий енна иле е трамвай чу йоIа билет нийца дале, бокъо йоалаш хIама нийцарча санна бехктокхаме оттаве йиш я. Iштта из дале, хоза гIулакхаш вайна юкъера дIадовл-кх. ХIаьта цу тайпара нах а тоама хила беза-кх, уголовно бехктокхаме гIулакхаш доаржадераш санна"».

Цо дувцар корта боацаш къамаьл долга кхетаде хала дац уж дешаш Iодийшачоа. Цу жалоба авторага ала безам боагIа:

— Ма кхера, Александр. — Хьайна новзача йоIа майра билет эца а хьай новкъоста гIале ала а бокъо я хьа. Из хьай гIулакх а эзде а да.

Бакъда, хьай новкъоста гIаьлен меттел наркотик лойя, 0,3 грамм мара из еце а, Iа бер тийша болх ба. Из «гIулакх» да хьо а хьа новкъост а советски законах лира бехктокхаме оаз воагIаш. Из бокъо йоацаш наркотически вещество лелаяьлга да.

Мичча беса ваьнка а шийй воша суда кIалхара ваккха Александр гIертилга кхетаде йиш белаш да. Из кхетадеш да лакхера образовани йолча Александра гIулакх-эзделга бIаргагуш даь латта зуламий вIашагIа эделга. Из ца кхетадеш да Александр ше дукха ха аьалехьа болхлой коллектива кулгалдеш а, царна кхетам бала безаш а хила тарлундаь.

Из дикагIа кхетаде мег вай цо дIахо фу дувц хьежача.

1976 шера цар цIа даьгад. Малав цу гIулакха бехке? Александрага хаьттача бехке да Iаьдал, берригa нах. Цо язду: «Iаьдало шийй гуманни законашца къахетам бийзар тхоах. Хьанна деза тхо? Малав наьха белийна сагота вар?».

Ше хьалхеваьча Iаьдала, наха на берцал ала безам болаш воацилга хьахайт цу дешаша. Дийцденнад цуйна институте деша ваьгIача пхе шера ше нийдь ахча, дагадагIац итт класс йоалхаш Iаьдало дIадахийтар я. ХIаьта итт класс йоаккхаш а институте деша вагIам а цуй вешийна Владимира, итт класс йоаккхаш цуи вешийна Надина доадаьр" Дерригa а дийденнад. Дийденнад нах боацаш шоашта лу дарба, цамогаш хиннача теля восо беш.

Массехк дош арга вай цуй гIулакха «сагота ца хиннача» наьах лаьца.

ДагадоагIий хьона, Александр, жалобаца Iайха яхьийта газета вырезка? Фу дар цу тIа? Цхьаккха хIама ца лоархIаш шоана керда цIеноаш хьалде наха новкъостал даьд яхаш, газета тIа йоаддьар хьа нана еарий?

Вай Законо бокъо лу советски гражданашта шоашта харцахьа хетар дувцаш жалобаш язье. Судебни решенеш а шоашта нийса ца хеташ хилча, эггара лакхерча инстанцега кхаччалца латкъа йиш я. Бакъда, йоагIаш яьча суда решени бахьанца берригa нах, дерригa советски законаш бIехле гIерта бокъо цхьаннена яц.

Владимир лакхехьа вай ма аллара, ше даьча зуламах чувелла ва. ХIаьта Александра язду: «...со раьза воацар суда приговор яц, советски къиза закон даI». Цо цу тIа хетт «...вай законий къахетам миче?..

Александр наха а Iаьдало а шийна даьча гIулакхех сихха вицлургa лакхехьа дийцар вай. ХIаьта цо вIалла хара ваккха гIерто Владимир фу саг ва? Из суда хьалхашка духхьашха этта вац. Пачхьалкхен доалехье цо лочкъаьр бахьан долаш хьалха а дийцар цун доаш. Цу хана из къона хилар а кхыдола гIулакхаш а лаьрхIа общества къаста ца вен, тоаьалара бехкаш де суд йир цунна.

Советски законаш шоаш бокъонца гуманни долга дIахьекхар цу хина. Бакъда, Владимира из кхетадензар. Хьалхи судо шийна техах ца чакхъялалехьа юха а, шоллагIа, зулама юкъеваьхр. Кхетадеш да цу факта бо боагIаш бола хьал бе безаш хиннилга, хIаьта халкъа судо из да а дир.

Шийй вошас зулам даьдац ала гIертача Александра хетт общественна, шийна малагIа зе даьд цо? Ше жоп а лу: «Цхьаккхе а».

Бакъдар аьлча, Владимир шийна пайда бе ца гIийртадаьха гуш да. ХIаьта, обществана а шийна а доккха зе даьд цо. Наркотик сага вакара кхераме я. Из увзаш волча саго геттара доккха зулам дар кхерам ба, саг ше а цкъа цунга ваьлча кхы пайдана воацаш дIавоал.

Зулам лоархI наркотик мичча бесса а цара кхаьчале а из цIагIа лелаяр. Цун дукха е кIезига хилар Закона хьалхашка бе-башха а дац.

«КоравоагIаргвий-хьогI из воргвоацаш цун кхела сагота хургвола саг?» — яхаш хетт Александрас.

Шийй кхела сагота хила везар а оарцагIвала везар а эггара хьалха Владимир ше ва. Цунах шийх тийша ва мох фу хургда а дIахо йодача хана мишта саг хургва и.

Б. ГОРДАНОВ,
Нохч-ГIалгIай Лакхехьарча Суда член, НГIАССР заслуженни юрист.

ТХА КОНСУЛЬТАЦИ

Город Грозне вахача гражданина Хадкимуратова «Сердало» газета редакцега дийхад укх хаттара жоп далар: **Сага шийй доалахьа дола чуIа цIеноош тIехьаленна хьакхоачадара бокъонах дола тешал хьаоцача хана пачхьалкхен пошлина мишта йоаллх, хIаьта иштта жилищно-гIишлошъеча кооперативе пай Iоалла мишта хул?**

Цу хаттара жоп лурга дийхар оаха юстице министерства консультантагара йоI, **Бутаева Нателла Иракливевнагара:**

— СССР финансай Министерства 1942 шера 10 апреле арадаьннача «Пачхьалкхен пошлина хьакъехьарча» СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указа 3-ча статьяга хьежжа, 1977 шера 1 марте дезз мара сесагн. тIехьаленна ше цIеноош дIалуш волчун дай нанен, береш шийй доалахьа дола цIеноош тIехьаленна дIакхоачадара, е чуIа цIеноош хьалдеча кооператива пай Iоаяра йолча бокъон хьакъехьара тешал дIадаларах йоахача пачхьалкхен пошлинах мукъадалийтад, нагахьа санна цу цIеноошна (кооперативни квартирашка) уж баьха бален тIехьаленна цIа хьахьожадаьр венначул тIехьагIа бахаш бален. ХIаьта дачно-гIишлон кооперативе пай Iоаяра тIехьален бокъонах дола тешал дIаэцаш йолча тIехьен кхоча категорe а хIаьта иштта тIезьенаша а пачхьалкхен пошлина тел Законо оттаяьча порядкагIа.

Цул совгIа, г. Грозне вахача гражданина Павлютина а даьд хаттар: **Маьра е сесага доалахьа йола автомобиль цхьаннена тIера дIа а йоаль шоллагIчоа дIатIа мишта язъергья?** Гр. Павлютина язду: «1950 шера дезз регистраци а яь цхьана дахаш да сои са сесаг Павлютиная. 1978 шера оаха цхьана Iоадаьча ахчах автомашин ийцай сесаго из болх беш йолча предприятера. Сесага машин лалла лаац, из айса лелаш ва. Цудухьа сайна хьатIакхье безам бар са из юкъ-юкъе машин лелае бокъо луш дола доверенность даккха нотариальни конторе аха везаргвоацаш».

1975 шера 30 январe арадаьннача № 20 йолча СССР МВД приказаца чIоагIъяьча мототранспортни средствашта регистраци ярахи учет лелаярахи йолча Правилай 35 пунктага хьежжа ГАИ органаша мара е сесага тIера дIа а йоаийя вокханна дIатIаязъю легковой автомобиль цар шинне а цхьана наьъьча заявленега а из цун доалахьа хилар чIоагIдеш пачхьалкхен нотариальни конторо деннача тешалга а хьежжe.

Цунца дувзадена пачхьалкхен нотариальни конторага яз а ль заявлени ала еза мареи сесагои цхьана бахаш цар яьккхача хана Iоадаьча ахчах ийцача автомобилах цар цхьатарра дакъа доаллаш хилар бакъдеш дола тешал дехаш. Маьреи сесагеи бокъонца юкъарча доалахьа йолча автомобила мара лац тешал, цудухьа тешала юкъе яхийта йиш яц цхьана баха ховшале царех цхьаннега совгIата е тIехьаленна кхаьча хинна автомобиль.

Дозанал дехьара

Машара цIьана гIулакхаш лоладери духьа

ГIИШЛОШЪЕРИЙ ТОЛАМ

Дукхагlа доала цIеноош цхьа этаж мара йоацаш долча Аль-Амадия яхача городона юкъе йиозза вIаштIара ль эдаиеш хьалъеш латт. На городоие бахачарна лоархIаме йола событи — Ираке нах чуIе фусамаш хьалъяра дош къоастадеча наькъагIа хьалхара баьккха гIа.

Монархи йолча хана мехка бахача нахах 90 процент бола ахархойи болхлой - мехкадаьттахойи юрташка, е мехкадаьтта доаккхача поселкашка бахар. Монархически режим дIаьаьккхачул тIехьагIа, республика кулгалхой экономически хувцамаш дара шерра программа чакхъяиха болабелар, мехка индустриализаци ярах ког гIортолга а еш. Промышленни предприятеш хьалъе йоляр бахьан долаш городе баха нах а сихха дукхагIа хул.

Гучадаьлар, Ираке массала хьалдеш хинна цкъа-шозза вIаштIара даь цIеноош хьалдойя, юртбоахама эша лаьташ геттара кIезиглургдолга. Нах чубаха цIеноош хьалдара дикагIа бола оагIув лохаш иракски Iаьдало Советски Союза опытах пайда эца лаьрхIер. Иранера городаш хьалъераш СССР-е а баьхна городаш хьалъяра тайп-тайпарча оагIонашка хьожаш хилар. Эггара дукхагIа цар безам тIабодаш, «АС-Саур» яхача иракски газето дувцачох, Ташкент а кхыйола Узбекистана городаш а яр. Цига советски архитекторий вIаштIехьдаьннад малхбоален архитектура традиционни дола сибат хIанзарча зодчествана карагIдаьнчтуница цхьана вIашагIтохь. Советски гIишлонхоща шоай опыт йовзийтар иракски коллегашта.

Советски специалисташ новкъостал а деш, нах чубаха цIеноош хьалдара комплекски программа оттайир. Ирака массайолча провинцешка хIаьа из толамца вахаре чакхйоаккхаш я. 1979 шера из кхоачашъяра пачхьалкхено деннад 400 миллион совгIа динар. ДукхагIа хьалъяраш кхоза-диэзза вIаштIарал эдаиеш я. Советски коллегаша санна, иракски специалисташ а комплексни методах хьалъю микрорайонаш. Iштта, укх шера февраль бутт дIаболалуш Мосуле яхача городерча нах чубаха цIеноош хьалдеча управлене вилхайтта кхозза вIаштIара даь цIеноош дола Маамун яха квартал хьалйир. ХIара цIагIа массе кхоачам бола шийтта квартира я. Городерча Iаьдало уж квартираш дIаслар чубаха фусамаш чIоагIа эшаш болча наха. Фусамаш дIаекъача хана предприятеша, учреждениеша, общественни организацеша тийнна ходатайствеш теркалйора.

Доккха маIан долаш да, Маамун яха квартал хьалъеча хана городе бахача наха дакъа лоацаш хилар. Квартале бахача нахал совгIа, субботникашка дакъа лоацаш бар юкъе яьдича предприятей болхлой а.

«Са вахаре эггара ирса долашагIа долаш ди да тахане дар, — аьлар «Аль-Джумхурия» яхача газета ше интервью луш квартале керда фусам енкача хьехархочо Мухьаммад Ахьмад Абаса. — Кердача квартале, къаьста, тIех дикал йола квартира енний соща. ТIеххьарча хана наьха цIеной сань чу дехар тхо, дукха ахча а телашь».

Къахьегамхой чубаха цIеноош хьалдеш шерра даьржад еррига Ираке. Духьала Кербела яхача провинце хIано хьалдеш латт 550 цIа. Городерча, бахархоех дукхагIа бераш, хIанзарчоа баракашка бах, царех цхьабараш цу цIеношка хьачубовгIаргба. ГIишлош хьалъяра балхаш деш да мехка столице — Багдаде а.

В. АЛЕКСАНДРОВ.
(ТАСС).

БЕРА ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА ШУ

ДЕРРИГА А ВАЙ БЕРИЙ ИРАЗЕРЧА КХОАНЕН ДУХЬА

Бера дунен халкъашта юкъерча шера хетаяьча мероприятей программа гомашна культура министерствас вIашагIъелла кинофестиваль чакхйоалаш латт Вьетнама Социалистически Республике.

Шоай мехка а доазол дехьа а даьха 140 фильм хьоих бераштa. Вьетнамски бераш чIоагIа раьза а долаш хьож советски кинематографистий произведенешка, царца да «Салташ пачхаьах бола фаьлг», «Аллядина тамашина лампа», кхыдола мультипликационни ленташ.

Дунен халкъашта юкъера берий шу чакхдаккхара йолча йоккхача программа дезза а хиниа дIаоттад Хо Ши Мина дешаш: «Дерригa а вай берий иразерча кхоанен духьа». Мехка вице-президент Нгуен Хыу Тхо керте латтача лаьрххIа вIашагIъеллача комитето оттаьй из. Цу чу йоагIа тайп-тайпара министерстваш, Вьетнама профсоюза федераци, кхалнаьха, кагирхой, берий организацеш. Iштта комитеташ вIашагIъеххай городашка а провинцешка а.

Программа шерра хьаллаьцар мехка. Унахцlено лорасча органаша берий могашал техкай, педиатраш дукхагIа кийчбу. Профсоюза федерацe, каникулеш йолча хана 10 эзар гаргга беро салоIаргдолаш, тоъал дукха цIеноош хьалдаьд. Хо Ши Мина коммунистически кагирхой Союзо дукхагIа кийчбу пионерски лагерашка болх бергбола вожатеш.

Берригача мехко берий учреждениеш хьалъяра фонда лаьрхIа субботникаш ду. Ханаминь яхача провинце хьалъе йолаьй берий городок. Портови Хайфоне хьалъеш латт пионерий Дворецa кердa здани. Дунен халкъашта юкъера бераш лорадара ди хьатIакхоачаш, хьалхара дараш тIаийцар Ханой города гаьна йоацаш уллача пионерий клубо, Данангерча пионерски парко. Дика совгIат — лувча керда бассейнаш — кхаьчар ахкан укх дIайхача денoшка Тхайбинерча, Хашонбинерча берашка.

Итташ эзараш болча къонача вьетнамций теркам тIазаэр «Мишта бахаргба шийй эзарлагIча шера» яхача Дунен халкъашта юкъера суртий конкурсо. Къаман конкурсe хьахерча хиннача 2100 суртех 30-на премий еннай. Iштта, аьттув болаш хилар берий ялтей дунен халкъашта юкъера конкурс а. Къаман жюре цIерагIа Вьетнама къонача композитораша язадь 300 совгIа илли яхьчад.

Дунен халкъашта юкъера берий шу дIадоладалар СРВ-а Iаьржйир китайски агрессе. БIаьш бераш доадир. 350 эзар тхов-кIелле йоацаш дисар. 904 школах 735, 430 больницех 428, еррига берий бешамаши яслеши — хIаьта уж къилбаседерча доазон йистошка ядача провинцешка 691 яр — йохаьяр.

Китайски бIу СРВ арабаьккхачул тIехьагIа агрессе зе даьча провинцешто новкъостал дара шерра кампани яьржар. Берий могашалле лораергйолаш а цар дешар дIадоладолийтаргдолаш а сихха гIулакх дир. Просвещене министерствас аларца агрессеи хиннача районашкара эвакуаце дIадахача моттигашка йолча дешара заведенешка дIаийцар бераш, цу гIулакхо дешар юкъе а ца дуташ, шийй ханнахьа чакхдаьккхар дешара шу.

ХIанз Китай доазон йисте ядача провинцешка эггара хьалха теркам тIаухийт больницаш, школаш, берий бешамаш а яслеш а юхаметтаоттаяра. Республика массайолча моттигашкара укхаза хьаухийт молхаш, медицински оборудовани, барзкъащ, кхача, учебникаш, канцелярски тайп-тайпара хIамаш. Ханойрча пионерашеи дешархошеи 100 эзарнел совгIа совгIаташ гулдаьд къилбаседеи провинцешка бахача шоай ханнара болчарна. Лазарашца къовсам лоаттабе а профилактикни санитарни болх бе а къилбаседе бахаб медицински специалисташ.

Хьалонаш кхы а дукха я, аьлар доввол дехьарча журналисташта лаьрхIа хиннача пресс-конференце СРВ просвещене министра Нгуен Тхи Бинь. Амма тхо, шеко йоацаш, лоархIадергда царех. Министро къаьстта белгалдаьккхар Вьетнама вежарашха долча социалистически мехкаша, царца эггара хьалха Советски Союз, Куба, ГДР, Польша а йолаш ду гIоновкъостал.

А. ЗЮЗИН,
АПН соб. корр.

Ханой.

27 АВГУСТ—СОВЕТСКИ КИНО ДИ

Вай мехка укх шера эгара хьалха деаду советски кино ди. Кхоазткъа шу хьалха 1919 шера 27 августа В. И. Ленина кIал куяг яздьад фотографически кинематографически промышленность паччахьалкхен доале хьийтара хьакъхьарча исторически декрета. Цу декретагара хьадоладеннад кердача политически экономически ларда тIа этта Дай - мехке кинематографи дегIайоагIилга. В. И. Ленино цхьа сенна дукхагIа белгалдьаьккхад революционни идеешта пропаганда яра низ бола средство санна, дукха наха хозтIехь лушта а церна кхоачара йолаш а йола искусство санна дола чинно IалашIат боккха лоархIам болаш хилар. Советски кино снйдолаш а деналле а истори йолаш да. Советски обществе дегIара еррига этапашка кинематографе болххой шоай искусствица социализма коммунизма хьалхьеча цхьнаре дакъа лоацаш а хиннаб. Дакъа лоацаш а ба. Кино советски халкъа вахара юкъе дехад искусствашта юкъе эгара дукхагIа накъа дIахоачаш доле хIама санна, цун духовни вахарцара дIахьеста йиш йолаш, коммунистически мировоззрени йолаш наха кхебаре дикагIйола средство санна.

Кхоазткъа шера советски кинос хьабена нах боккха а сий долаш а ба. Цу шерашка дукхаха саккърдама зрбникально документальни, художественни, Iилма - популярни, мультипликационни кертнаш ерадейннад.

Укх сурташ тIа вайна гу советски кино дегIадера тайп-тайпарча этапашка кинематографисташа аравийцача цхьадолча кинофильмай кадраш «Ленинах доле дувцар», «Чапаев», «ТIома мошорна» яхача кинофильмай кадраш

ТАСС фотохроника.

ДЕШАЦА А ГIУЛАКХАЦА А

«Идеологически, политико - кхетама болх дIахо тоабарах» болча КПСС Центральни Комитета сацамо дIадехаш да художественни литература вахарцара буваам кхы а чIоагIбелга, хIара произведени вахарах «даьца а, вахара новкъостал дей а хулга». Хоам да, керда сиг, коммунистически кхетам бола сиг кхевара парте лоаттабеш болча къовсама нохчий а гIалгIай а йоазонхой произведенеш дIахоха юстара да хиннайта а, массана къхьегама сага сийлен гIулакхаш церца пропаганда еш хиннарах долга а. Цудухьа да цар дешараш шоайта тIаукхаш хилар, республике а цул гонахьа арахье а уж дувцаш хилар.

ПАРТЕ XXV съезде хьалхашка оттадаь дехараш кхоачашдара къахьегама сага хьинар айдеча нохч - гIалгIай художественни литературашка карагIдаьннараш, дIахо йодача хана де дезараш — цунах доладош дар дукха ха йоацаш шиъ болх чакхбаьккхача Нохч - ГIалгIайчен йоазонхой VIII - ча съезде къоастадеш хиннар. Укхаза дьча йоазонхой Союза правлене отчетни доклада тIа, съезде къамаьлаш дьча йоазонхоша шоаш белгалдоиккхаш дар съездал хьалха дIадахача пхе шера еррига Союза литературе цхьа дакъа ш хиларах тарра, вай къаман литература дегIаоаладара гIулакха нохчий а гIалгIай а йоазонхоша хьинаре къахьийгалга.

Вай йоазонхоша яздьача а аравийцача а кердача произведеней профессиональни говзал лакхьлар гуш яц хоалуш да цар чулоацамашка кIоарбалар а. ГIадоугаш да вай йоазонхой произведенеш моттигерча издательствош къамий а эрсий а меттала арахийша ца Iеш, царех дукхагIараш Московски издательствашка арахецаш хилар а. Царех а Ахматова Раисай, Яндиев Жамалда, Озиев Салмана, Арсанукаев Шейхе, Осмиев Хьамзата поэтически произведенеш, Боков Ахьмада, Гойсултанов Iумара, Чахкиев СаIида, кхычар романаш, повесташ, дувцараш. Цар а вай кхыча йоазонхой а произведенеша хьахьоккхаш да цIаккха ца хиннача тайпара вахарца хулаш латта сий лаьх - довкхий хувцамаш, къахьегама сага гIулакхаш хьинар.

Хоаш да, сага вахари, долаш дари, хургдари вIаши дувзадениа хилар. Ишгта да еррига общества дегIадара хьисап а. Цудухьа хIара сага, еррига общества дIалахача вахарах йолча произведени вай тахан арча денах йолчун санна лакхара мах бу. Ший совзалца а, идейни чулоацамца а вахара гарга йолаш ца хуле хIаьтте а. Вай общества революцен хьалхарча хана хиннача вахара, революцен граждански тIемен шерашка хиннача къовсамо хетаьь а Плиев Махьмад - СаIида. Айдамиров Абузара романаш, Укхаза вайна гу кортамукхале социальни бокъо бахьан долаш, хардонна, къизача паччахьа лоаттама дукхал кхьина довианхо. Вайна цIаькха а дукхал отт - революце, граждански тIема шерашка социальни бокъо, керда вахар бахьан долаш турпалча къовсама гIеттача доамаихо дуи сурт. Цар произведенеша вайна гу из тIехьависа, дьщц боадоно юкъеверзаваь лоамаро ца хилар, из ва кердача идеяша шин социальни хьаштех кхетаваь сиг. Цудухьа вай цIераш яьхача а кхыча а йоазонхой дукхача произведенеша шоай социальни декхар кхоачаш даьлга гуш да.

Шин формашца а боарамца а дегIадела Iоровдац тахан вай къамин литература. Цун дегIадар гуш да оттадеш дола сурт шерагIа хилларца. Цун произведенеш турпалаш гаьнара хIама гуш бола нах хиларца. Шовтка шу е хьаьт дале ткъо шу хьалха, керттерча даькъе лоаме жанрах латташ дар нохчий а гIалгIай а литератураш. Тахан царна юкъе да чулоацамга а гонахьа а дилдача лакхара мах бе йиш йола дувцараш, повесташ, романаш. ТIаккха малаш ба цар турпалаш? Уж ба вай общества вахар тоадеш бараш, цун материальни а духовни а вахар шоай къахьегамца, хьинарца дегIакхувлаш бараш — болхлой, ахархой, советски интеллигенце викалаш. Къаьстта белгалъяь бахьан долаш лоаттабьеча турпалча къовсаме ван даьшта карагIдаьнар хьаьнокхар. Цу сийлен гIулакхех хьохкам а эшаш яха вай тIехье Iомаелга художественни литература керттерчарех цхьа декхар да.

Патриотически темах йола поэтически произведенеш нохчий а гIалгIай а литературе яц алга дац. Царех я граждански, Сийлахь - боккхача Дай-мехка тIема шерашка советски сага карагIдаьнначун сурт оттадеш йола произведенеш. Къаьстта къахьегама сага хьинар, дегIал хьахьоккхаш йола произведенеш. Къаьстта дукха я партех, Октябрах, Даьхенах яздьь йола поэтически произведенеш. Цар лакхара мах бу дешараша, литературни критика.

ЙОАЗОНХОЧУН ТРИБУНА

Цхьанне аргдац патриотически темах йола произведенеш вайна эшаш яц. Дале а, белгалдаьккхаьа дагдац, церна юкъе. Къаьстта, поэтически произведенешта юкъе ледара, цхьаккха маьхе йоаца произведенеш дукха нийслуш хилар. Вайна массаьна хоаш а вай кхета деш а да Парти, Октябрь, Даьхе яхараш саьна дола дешаш хIара советски сага вахарца айхха дувзадениа хилар, уж цунна чIоагIагIа хьамсара хилар. Хеталу, цунга хьежжа лакхара говзал йолаши кIоарга чулоацам болаши хила езар цу темаех яздьеш йола произведенеш дьякка. Бакъда, кIеззига хилаш цу бехктокхамеча темаех яздьь ледара произведенеш. Цу тайпарча стихотворенеш тIа цхьаккха поэтически образ хилац, сигачуя дог тохадолийташ кIоарга уйла хилац. ХIама дацао, цу тайпара стихотворенеш яьле болалуш болча автораьшкара вайга кхоачаш хилча, бакъда, дукхагIа долча даькъе, уж ледара стихаш лоьо цхьанигIа болча, дукхача хана денз боккаш болча поэташа. ТIаккха эгара новкъагIа дар да цу тайпарча произведенеша дешархошта эстетически а нравственни а салоIам беш ца хилар, цар луш хайра пайда ца хилар.

ЛОАРХIАМЕ декхар да тIехьадисача, зуламерча гIулакхашта дукхаьла нах оарцагIбахара даькъе художественни литературана хьалхашка латтар. Парте Центральни Комитето «Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабарах» болча ший сацам тIа лоархIамечарех цхьа декхар хиларах тоара белгалдоаккхх, кхаьи ийлар тунеядство, спекуляци, сага бокъонаш телхар санна долча а. Ишгта кхыча тайпарча а зуламашта дукхала къовсам лоаттабе безаш хилар. Цу тайпарча зуламеча гIулакхех цхьан сага шин сага бохам бьюна ца Iеш, еррига обществана зулам доал. Ховш ма хилари, уж а, ишгта кхыдола а зуламаш вай республике кIезига нийслуш дац. Царех лархIа дола кхалпачах урдош доаззилга, мехкарий удабелга, пхьенаш дехилга, обществана шийтара бедлаш паила а боашаш дергдайна лоалага. Укхаза къаьстта белгалдаьккха лоа: дукхагIа долча даькъе уж зуламаш леладериш дьина сектай членаш хилар.

ХАЛА хете а белгалдаккхаза даргдац моллагIча боха тIа а нийслуш ма хиллара, вай литературни пехе а цхьаьна кхоачанбоацараш деаш хилар. МалагIаш да уж? Керттера дар да хIаьлалла вай литератураца ший вахарах а гIулакхех а дешараша васал хьавиа мегардоаа вай тахнара къаьгта турпал хьахкелла ца хилар.

ХIанз а хьаьдекхалаш хIаьо болаш а, хьаьхаш бахаш а хинначча турпални гIулакхаш дарна карагIдьмиаш. Вай къаман художественни литературе Ахриев ЧIашура, Шерипов Асланбека, Гикало Николая турпалча вахарах, цар гIулакхех йола йиза произведени яц. Нохчий а гIалгIай а йоазонхошта хьалхашка латтача бехктокхамерча гIулакхех цаI да Советски къаман кердача Законо — СССР Конституце — къахьегама сага вахара мел эшаш йола бокъонаш сиигалга. ТIаккха мегаций вай советски законех ваха лоаш воацар сопа ве? Из да парте Центральни Комитета сацамо дIадехаш дар. Цудухьа из сацам кхоачашбара хIара ший произведенеца, публицистически материалаца дакъа лоацилга йоазонхочун сийлен декхар да.

А. ВЕДЗИЖЕВ.
йоазонхо.

Ж. Х. ЯНДИЕВ

Кхелхав Нохч - ГIалгIайчен халкъа поэт Яндиев Хамарзий Жамалдa. Из ваьв 1918 шера Балты яхача юрта ахархочун дезале.

1935 шера гор. Орджоникидзе индустриальни техникум ьаьккхай Ж. Яндиева. Литературе вера из 1936 шера. Цу хана денз нохч-гIалгIай поэзе керттера моттиг лаьца хьавенав. Цу шера дIайийцав из СССР йоазонхой Союза членалла. 1938 шера денз 1944 шерага кхаччалца Нохч-ГIалгIай йоазонхой Союза правлене председатель хиннав Ж. Яндиев.

1938 шера Нохч - ГIалгIай книжни издательство арадаьннад Ж. Яндиева хьалхара стихай «Наьна дог» яха сборник, 1939 шера — «Дета цIийца», 1940 шера — «Заман книга».

Сийлахь - боккха Даймехка тIом лаьттача шерашка Ж. Яндиева стихайн нидлейн массехк сборник арадоаккх, цар тIа цо тIахьех гитлеровски оккупантащта дукхьала турпала къовсам лоаттабе. Сийлахь - боккхача Дай-мехка тIема фронташка советски бIухоша гойта денали къонахчали, фронт мел эшачунца Iалашъяра советски халкъо хьийга турпала къа хестадаьд.

1958 шера Ж. Яндиеви Москве Iехтейоаккх СССР йоазонхой Союза Лакхера литературни курсаш. Дукха ваьнпа цIавенача тIехьагIа телевиденс болх баьб литературни передачай редактор волаш, цул тIехьагIа республика йоазонхой Союза литературни консультант хиннав. Дукха низ дIабеннаб цо советски патриотизм, дахка граждаственность, интернационализм йолаш кьони йоазонхой кхебеш.

Заманхой турпала къахьегам, цар Даьхенцареи партецарен боккха безам хьахьокх цун поэтически сборникашка: «Даьхе», «Уйлаш», «Лоаман илли», «Делкъе», «Лувкхера» кхычар.

Дукха дакъа лаьцад Ж. Яндиева дикагIболча эрсий классикий советски йоазонхойи произведенеш дIайовзийташ. Цо гIалгIай меттала яьхай М. Лермонтова, Т. Шевченко, К. Хетагурова, Н. Тихонова, Р. Гамзатова, К. Кулиева дукха произведенеш.

1966 шера, шин 50 шу доалача дийнахьа, нохч-гIалгIай советски литература дегIадоаладеча доккха толамаш дахарах «Заан Почета» яха орден еннай Ж. Яндиевна. 1978 шера республика халкъа поэт яха сийлен цIи а елар цунна.

Еррига шин тайпара йола талант халкъан партенен долча гIулакха дIаеннай Яндиев Жамалдас.

Новкъосташен цун стихаш ешачарнен дегашка даим йицлургйоацаш кхарчъя Нохч-ГIалгIайчен халкъа поэта Яндиев Жамалдина цIи дог тохадолийташ йола цун поэзи.

Новкъостий група.

ЯНДИЕВ ЖАМАЛДА ДАГАЛАТТАШ

Хьона-м дерриге а дуне
мархIедехка хоара,
Дерриге дуне хьестар кьа
бевамо.
Хьа стихаш вай наьна
поэмашка тоара,
Хьаьнача лаьтта цIи кагаш
тоеш мо.
ХIанз а тоеш я уж ювй
Даьхенга чIоагIа.
Уж тоеш мо, сигаленга
селхазарош тов.
Уж тоеш мо, аренга тоеш
тоатолаш доагIа,
Е сомаш кхачеш латт, е тамр
хьаIоа.
Хьа стихаш уттацар
доастамленна гора...
Уттацар хьо воландаь
вицза поэт.
Эзди дар, хоза дар Iа
хестадора,
Бьаде дар, бIеха дар Iа
хIаландора —
Цудухьа хьа стихаш тхона
еза хет.
Хьа кинина хьадийллача,
Iа дале а ера.

Лаа дале а хьесташ,
цIеькха бIаьсти йоала,
ХIама дисац дунен чу цхьа
дагагIоз мара:
КIай кхоак а су вайна, хьажа
теза боал.
Чоана тIа бехка мархьал кул
хьа дешах цхьааза,
Хьо дешаш дарбане
лоаркI едамо.
Хьа вахар хиннад
пайдане, дикаа.
Дешача хьамкIаве дица
тускар мо.
Дог цIена ваьхав хьо,
Ишта ваьхар цIена,
ДIаваьлец...
Цунна-м дIаьо ваза мог...
А, поэт леш вац,
МоллагIа вола сег санна,
Заманца деха дус
Поэта хоаза дог.

ГАГИЕВ Гирихан.

Редактора заместитель
М. М. ХАМХОЕВ.

ФЕ ХИЛА

Укх шера I сентябре денз 30 сентябре кхаччалца хургйолаш я «Лорале, бераш» яха Еррига союзни рейд. Берашта кхетам болар, уж лорадар хIьанас граждански декхар да. Из лоархIаме декхар кхоачашдеш дийцалой та йиш ца бераштa наькъашка ледара бизъонаш Iомаяра, царна уж касту места хьалхаякара декхар а. Лоаза яла долача берага «Лоралелахь!» аларах кхоачам хилац. Цунна хьалхадаккха деза мишта лорабала веза, сенах лорабала веза. Цхьайола моттигаш нийслу дайн неапойн бераш шоаш ца а долаш транспорт лелачи наькъах бокъо йоацача гIолла тIехбувлаш. ТIехьагIа цар даьл де дог доагIа берий а шоаш цхьаь дисача Iа кхераме хIама да.

Совкха республика наькъашка бераш юкъе а долаш 184 зулам хиннад. Цига 18 бер дейнад. 158 бер лозададь. Цу зуламий керттера бахьан да бIарг ца лоахаш дьыши нoанoшен шоай бераш леладар. Коашкара ара а даьле транспорт лелача наькъашка долх уж. Паькха машиней чархашта кIал долх.

Ишта транспорт лелача новкъа лозаш доахкача бераштa (Алхан - Кlалхарча Майрханова 6 шу даьннача Оразанен, диьлагIа шу долча Лидайнен) «Жигули» яха ший машина тIатехай Ибрагимов Хьамзата. Шаккхе йийг лозаь больнице йихьай.

Наькъашка ледара бокъонех 14 шу даланза дола бер ваькъонча велосипед хахка а бокъо йолаш дац. Из бокъо лора ца ярах Грознерча 17-ча школа 3-ча класса дешархо Решиев З. М. мотоциклана кIалвахар. Массехк да даьлча шин нийсирхошца школе ваха вераш хиниа из хIаиз дукха ча хана алла вераш больнице вижаь.

ДIадахача кIирагIа (16—23 август) республика наькъашка 62 авари хиннай, 5 сиг вейнаь, 35 саг лозаваьа.

НГIАССР МВД ГАИ.

ХЕСТАВУ КЪАХЬЕГАМА САГ

Вай музей тузамашка дукха яц композиционни скульптура ахка кхоаташ болдаш шоай идейни хьахьодаш а я хьажарча хоарча доланш дарий дукхача тайпарча проблемашта тIалстаь а л.

Скульптуре къахьетама сага эгара кхьагIча образех цаI я Ф. Абдурахманова «Жа Iу», Цунах Ленински премин елар автора.

Ф. Абдурахманов хIанара ха кIоарга кхетаири халкъа къаман традицешта теша хилири цхьан тарле хоеш вола скульптор ва. Цун «Жа Iуко» хьахьокх кIаьрга йола къаман болгазоним Из латт эгара хьалха ма кIоарга халкъа образ типични хиларах. Цун монументальность из сие йокхка хиларах лаьтта ца Iеш укказа хьаьлча къахьетама сага турпала сибата лоархIамах а латт.

ХIорий къаьмагIи бьича художникех цхьанне С. Саракоева творчества хIанара дар алхха халкъа къаман уйлашца дувзадениа да.

«Доярка» композице корайьй къахьегамо лу дега гIоа, вахара маIан.

Скульптуро эгара хилагIа болча темое цаI я индустриальни къахьетама тема. Цо чулоам къахьегама процесс иллюстративно хьокхара кхерам. Цу кхерамах лоравала тайнад В. Шелово «Болата поонатик» яхана шин композице тIа.

Африка колонизаторашца дукхьаларча къовсама хьар ба «Африка, шин мухьал хьахургь» яха А. Щербакова скульптура туламам. ЧIоагIа оргIазьлхаяц африкански йиIий юкь, моастагIчий кIоаргIи гоамо бола цун бIаргаш. ЧIоагIа вIаьшта тоIа лаь цун бордаш — цу долачa хIамо дика хьагойт дукхьлен къонахьера боккха доIами. Баьна бово колониализм приговор яра хьисап оттаду.

Цу дерригаш массташа хьахьокх советски художникаш хIама хьадеш бола къахьегам мишта лоархIаш ба.

А. ИЗМАЙЛОВ.

Н. Захарова цIерагIча изобразительни искусства Нохч - ГIалгIай республикански музея вокхагIйола Iилман болхло.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

25-ча августе

С. М. Кирова цIерагIа культурах салаIарен парк «Красный молот» завода къахьегамхой вIашагIкхийта салаIара ди. 10.00. Болх беш я массайола аттракцион. 10.30. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 14.00. «Къахьегамца хоза а сийдолаш а ва саг» яха радиоконцерт. 14.30. Музыкальни эстрада. Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. Баьцара театр. Ансеноави завода художественни самодеятельноста концерт. 19.30. Халхара майда. Кагирхон салаIара сайре.

Химикий культура Дворец. 10.00. «Фуд марха» яха беседа. 14.00. Спортивни дахьаш. 16.00. Джалиль Мусай стихашта хетаь сайре. 18.00. «Мехка гIозла» яха кинопрограмма.

26-ча августе

С. М. Кирова цIерагIа культурах салаIарен парк 10.00. Болх беш я массайола аттракцион. 10.00. Махкоевай майда. Берий ловзара программа. 14.00. «Шахтерий дог» яха радиоконцерт. 17.30. Музыкальни эстрада. Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. Баьцара театр. «Солнечный» яхача санаторе художественни самодеятельноста концерт. 19.30. «Сага IаламиЙ» яха кинофестиваль. 19.30. Халхара майда. Кагирхон салаIара сайре.

Химикий культура Дворец. 10.00. «Наьтта школе доьл» яха утренник. 11.00. Болх беш да «Седкъилг» яха кинотеатр. Гойтаргда мультфильмаш. 11.00. Волейболах бола спортивни кхьаш. 18.00. «Болхлой класс — советски общества керттера низ» яха беседа.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 17.00. Деловайни Моздокскаййа улицашта хетаь «Ленински доттагIалца вай чIоагIа да» яха цIей.

ТУЗНИКОВА ЛИЛЯЙ ТОЛАМАШ

Польшерча городе Быдгоше чакхьяьлар айгача атлетиках Европе хьалхара моттиг яккхара спортивни яхь. Советски Союза кIашагIтехача командана юкъе а волаш цига дакъа лоацаш яр Нохч - ГIалгIайченера № 10 йолча профессионально - технически училищера дешархо. Советски Союза спорта мастер Тузникова Лиля 400 метр 51,88 секунда гкха едда чакх а яьккха цо дешин медаль. СССР юниорашта юкъе керда рекорд а я из. Ала доагIа, укх шера из рекорд Лиляс шозза гIа кердайоаккхаш хилар. Цул совгIа, дикаа йиъ бIаь метр удача эстафете яьлагIча этапе йодаш эстафета гIажилг шийга бархIалгIча даькъе мара хьаьлча еце а, финише Лиля хьалхачар кхоачагIа.

Тузникова Лиля Iомаеш я тренер Яковлева Раиса Стефановна.

Тренера а цун воспитанница а боккъа толам ба из.

А. БЕК.

ТЕЛЕВИДЕНИ

25 август

I ПРОГРАММА

8.00 — «Хаь».
8.40 — Iуйранара гимнастика.
9.05 — «Выставка Буратино».
9.35 — «Дай-мохкой шоана».
10.05 — «Халкъа аннараш».
10.20 — «Советаш а, вахар а».
10.30 — «Iуйранара почтаа» яха музыкальни программа.
11.20 — «Кхерам боацаш дIа-юха делар», «Лоралелаш, бераш!».
12.00 — «Художникаь йола дувцараш». Азербайджански ССР халкъа художник Нариманбеков.
12.40 — «Упражнение». Iилмани-популярни программа.
13.25 — Бераштa — фильм. «Хьа ишта шу дьонача хана» яхача телевизиони художественни фильма премьера.
14.30 — Кердадараш.
14.45 — Бетховен. № 3-гIа йола симфони.
15.20 — «Спортлото» тираж.
15.35 — Шун дехарах вIашагIкхетар. Дакъа лоацаш ба СССР йигача промышленноста министр Н. Н. Тарасов, СССР кхачан промышленноста министр В. П. Леин, РСФСР йигача промышленноста министр Г. Ф. Кондратьев, СССР Госплана отдела начальник А. Н. Разумеев. Передача дIаьлу В. П. Беветова.
16.20 — Мультфильмай программа.
16.50 — «Дийнача хIамай дунен тIа».
17.50 — «Саг. Лаьтта. Вселенни».
18.35 — «СелаIад». Телевизиони программай кхьолагIа дунен халкъашта юкъера фестиваль.
18.55 — «9-гIа студи». Передача дIаьлу политически обозревателa В. С. Зорина.
19.35 — О. Э. Сираба пьесах долча «Хин педа» яхача телевизиони художественни фильма премьера. Хьалхара серь.
21.00 — «Хаь».
21.35 — «Хин педа» яхача телевизиони художественни фильма шоалагIа серь.
22.40 — «Наьтта гриттн дог бенда» яхача ансамбля концерт (США). Останкино концерти студера передача. Пистельлта — кердадараш.

II ПРОГРАММА

9.00 — Телевизиони документальни фильма программа.
9.45 — «Шахматни школа».
10.15 — «Эрсий хьамеIа».
10.45 — Йигача атлетиках Европе кубок. Монреалера передача.
11.45 — Передачай программа.
11.50 — «Массанахьа эхарка ду». Город Грозне Ленински района аэштлой выступлени.
12.10 — «Тешаме а ьытта болаш а». Фильм.
12.20 — «Шоатта дийнахьа вIашагIкхетар».
13.10 — Шун письмой хоала мохкий меттала концерт.
13.50 — Свердловски областной оперетта театра спектакль. Пистельлта — фильм.
15.45 — М. Ашаров. «Денна тIехьа дин» яха телевизиони дукхача серийн спектакль. ЮоралагIа дакъа, хIи-гIа июль, цIаьравха дин. ЮоралагIа дакъа, хIи-гIа октябрь, премьера.
18.00 — «Кинопивъбара клуб».
19.00 — СССР халкъий кхачнера моттагIагIа Спартакиада итогаш.
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.15 — Бера дунен халкъашта юкъерча шерагIа. БоккхагIбараштa йола контрольни. КхоалагIа передача.
20.50 — «Дешарий гаь».
21.10 — «Моцарт а, Сальери а». Фильм-опера.

РАДИО

25 август

6.40 — Грознески района кхагIара оахалкхараш леладераш болча. Корреспонденци (нохчий меттала).
6.55 — Ашараш.
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.45 — Передачай программа.
9.25 — «Хьона да Даьхе» сийчун дог» (эрсий меттала).
10.20 — Сарапасе «Къьпта хетагIа». Дукдар (нохчий меттала).
11.00 — Юртбоадхие къахьегамхой мохка» (эрсий меттала).
11.40 — Литературни Нохч-ГIалгIайче (гIалгIай меттала).
14.30 — Сатирически тахтe тIа (эрсий меттала).
16.00 — «Кавказа Iуйре» яха радиожурнал (эрсий меттала).

Хоттонаш

Тахан республике гIоллеи Грознен кIезиг - дукха морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбоалехьара секунде 3—8 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике — 30—35, Грозне — 33—35 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоанен ломмен хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана — 15—20, дийнахьа 28—31 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул. 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместитела — 9-24-03; бехктокхама секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностех транспортех — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка

СФ05230. «Грозненский рабочий» издательстве типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 5169.